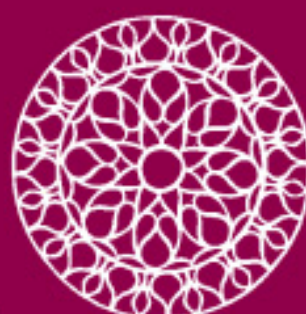
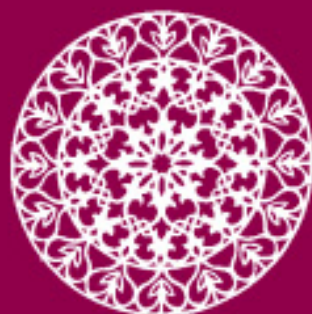

DESEMBRE 2004 - ANY XXVI - NÚMS. 101-102

Llum d'Oli

PORRERES

Molts d'Anys !

Nadal 2004

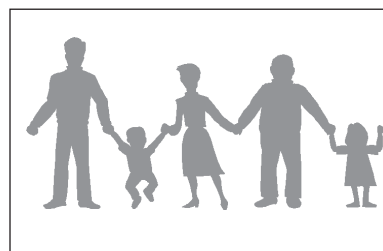
SUMARI

Activitats de l'Agrupació 4

Cultura popular..... 22

Espai escolar 32

Activitats geperudes..... 9

Creació..... 25

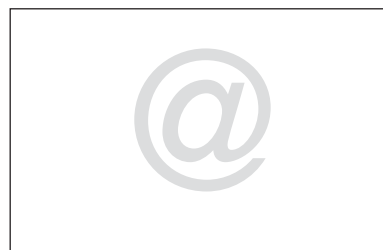
Llum jove..... 36

Informació local..... 11

Esport..... 27

Llum de xarxa..... 39

Notes històriques 17

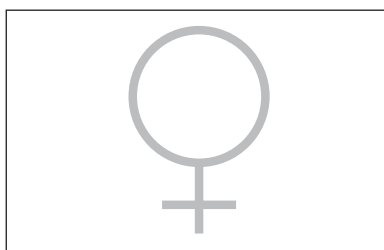
Els lectors opinen 28

Llum de salut..... 40

Tribuna pública 20

En Femení 30

Llum de l'art 42

CULTURA I PARTICIPACIÓ CIUTADANA A LA VILA

Desembre de 2004 - Núms. 101-102
Dipòsit Legal PM 76/1979

Edita:

Agrupació Cultural de Porreres
Carrer Almoina, 67-1r.
Tel/Fax 971 64 71 86

Consell de Redacció:

Gaspar Barceló i Barceló
Margalida Barceló Taberner
Antoni Gornals i Mesquida
Joana Maria Julià i Mora
Caterina Oliver i Riera
Maria Sampol Ballester

Col·laboradors/es:

Germanes Barceló-Crespí
Maria Barceló i Crespí
Maria Antònia Bauçà Portell
Col·legi Verge de Montis-ion
Pau Miquel Coll Garcia
Escola Nova
Escola en Pau
Maria dels Àngels Domínguez Barceló
Agustina Ferrer Ferrà
Caterina Gornals Miralles
Joana Mora Cerdà
Laura Nicolau Viedma
Maria Antònia Nicolau Rosselló
Tòfol Noguera
Miquel Pons
Caterina Puigrós Gornals
Xavier Quatreases
Biel Roig Bauçà
Manel Santana i Morro
Ganda Salom Orell
Joan Sorell Adrover
Aina Sorell Rueda
Maria Vaquer Viedma
Magí Vidal Horrach

Portada

Composició amb neules

Fotografies

Llum d'Oli
Fotos Vidal

Imprimeix

Gràfiques LLOPIS, S.A.
Tel. 971 58 04 89
e-mail: grafilopis@teleline.es

*Els articles publicats reflecteixen
únicament l'opinió dels seus autors.*

*Adreça electrònica: llumdoli@terras.es
llumdoli@eresmas.com*

D'uns anys ençà, sortosament, a la vila tenim molts d'actes culturals, és habitual sentir els porrerencs que diuen "avui fan un concert" o "demà hi ha una conferència", o moltes de vegades comenten que hi ha dues coses al mateix temps i no hi ha temps a bastament per anar per tot. I quan som damunt festes, com ara Sant Roc o sa Fira, el programa encara queda més ple. És evident que el panorama lúdic i cultural del poble ha canviat molt, si el comparem amb el que hi havia fa set o vuit anys. És ver que això mateix ha passat en tots els pobles, ara tenim més ofertes que mai per sortir de ca nostra.

I per això mateix volem felicitar l'Ajuntament de Porreres, que és el promotor i patrocinador de molts d'aquests d'actes, que solen ser actes de qualitat i en la nostra llengua, però no hem de deixar de manifestar algunes crítiques que ens han arribat o alguns suggeriments amb vista a actuacions futures.

Per ventura en molts d'actes que s'han celebrat darrerament al nostre poble hi ha mancat una mica més de participació popular, és a dir, tothom és bo per anar a seure i menjar-se el que li donen, però això a vegades pot tenir l'efecte de desmotivar i desincentivar la iniciativa de la gent, una causa més que les entitats entrin dins l'apatia ja que amb els seus recursos limitats no poden posar-se al mateix nivell; per altra banda tampoc no creim que es tracti d'això. És més fàcil que tot t'ho donin fet i llavors no es troben voluntaris que es vulguin integrar dins les juntes (Agrupació Cultural, Banda de Música, Coral,...). Es tractaria de rendibilitzar recursos i de compartir la cultura sense protagonismes personals. Trobam a faltar actes culturals no només d'escoltar, sinó de manifestar-se, implicar-se, participar en l'esdeveniment, fer-lo possible.

Un altre aspecte que volem destacar és que darrerament a molts de porrerencs i porrerencs aquests actes els han semblat una mica elitistes, o en unes altres paraules, poc assequibles per a la majoria, tant pel contingut com, i això és més greu, per les dificultats a l'hora d'anar-hi, com és ara en llocs poc habituals i lluny del centre i dels llocs on fins ara es feien les activitats culturals, o perquè simplement no hi havia entrades a disposició del públic i s'havien d'anar a cercar telefonant a un regidor. Ens sembla que això és un entrebanc gran a l'hora de fer arribar un acte cultural al poble i que s'hauria d'esmenar amb vistes al futur, sobretot perquè som conscients que la intenció dels patrocinadors no és altra que la cultura arribi al màxim de porrerencs i porrerencs possibles.

COMMEMORACIÓ DEL NÚM. 100 DEL LLUM D'OLI

Dia 23 d'octubre es va celebrar l'acte commemoratiu del número 100 de la revista Llum d'Oli davant un centenar de persones.

L'acte va ser presentat per la presidenta de l'entitat, Joana Mora a la qual acompanyaven el president de Premsa Forana de Mallorca, Biel Mercè, Joan Melià en representació dels fundadors, Maria Barceló, col·laboradora puntual i constant i Margalida Barceló en representació del Consell de redacció actual.

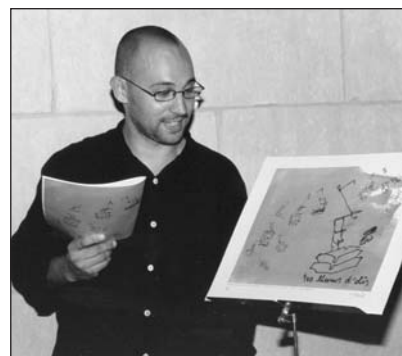
En el seu parlament, Joana Mora va tenir unes paraules de record per aquelles persones que havien col·laborat durant molts anys i que ja ens han deixat: Jaume Rosselló *Guiia* i Julià Barceló *Peixet*. També disculpà als fundadors i col·laboradors que per motius personals no varen poder assistir a l'acte: Maties Lladó i Joan Barceló Bauçà.

Bernat Bauçà, que va ser membre del consell de redacció durant molts anys, col·laborador i actual Regidor de Cultura va enviar una nota de felicitació que es va llegir al públic assistent, ja que no va poder ser present a l'acte.

Després dels corresponents parla-

ments es lliurà una reproducció d'un dibuix original, fet per Miquel Morlà, que il·lustra la portada de l'exemplar número 100, a la gent que ha col·laborat d'una manera o altra en la confecció d'aquests 100 números de Llum d'Oli. Finalment s'acabà la festa amb un sopar a l'Aula de Gramàtica de Montis-sion.

Des d'aquestes planes volem agrair a Miquel Morlà la seva especial col·laboració a aquest esdeveniment tan important que ha celebrat l'entitat. També no podem deixar de banda felicitar a totes aquelles persones que han fet possible l'edició dels 100 números: col·laboradors, comerços i empreses que posen publicitat, repartidors i repartidores, fotògrafs... i sobretot al grupet de gent jove que darrerament s'ha incorporat al consell de redacció

SA FIRA

Dins la programació de Sa Fira l'entitat va organitzar tres actes que ja són habituals dins el programa: la passejada pel terme, la taula rodona o conferència i les partides d'escacs.

Com a novetat d'enguany, la taula rodona que es feia el divendres abans de Sa Fira es va canviar per una conferència i una presentació d'un llibre que va tenir lloc dissabte dia 30 d'octubre al Molí de n'Amengual.

CONFERÈNCIA

Miquel Grimalt, doctor i professor del departament de Ciències de la Terra de la UIB va parlar sobre els torrents i torrentades de la conca sud del terme de Porreres. Acompanyà la xerrada amb la visualització d'unes imatges enregistrades sobre les diferents torrentades i les destrosses produïdes que han tengut lloc al llarg dels darrers anys a aquest indret.

Es va aprofitar l'acte per presentar el llibre *El noms dels niguls de Mallorca* de qui és coautor Miquel Grimalt juntament amb Maria Bonet. Aquest llibre, il·lustrat, és útil per a la predicció meteorològica local a curt termini. Compagina ciència i cultura popular i els autors han arreplegat, identificat i relacionat els noms propis referits a niguls del migjorn i llevant de l'illa. El pròleg és de Francesc Mauri, meteoròleg de Televisió de Catalunya.

Va fer la presentació Joan Barceló, gran comunicador i estudiós dels fenòmens atmosfèrics.

PASSEJADA EN BICICLETA

El dissabte abans del dia de Sa Fira, el grup excursionista organitzà una passejada pel terme. A vegades es fa a peu i altres en bicicleta. Enguany el recorregut començà a davant l'Escorxadó on està ubicat el Pou D'Amunt per continuar, en bicicleta, la volta al terme seguint la ruta dels pous públics que envolten el nostre terme. El mal temps deslluï la passejada i només sis persones s'atreveriren a pedalar i fer el recorregut. La berenada, que prepara l'Ajuntament la feren a l'arribada a la Sala mateix.

ASSEMBLEA EXTRAORDINÀRIA

Dia 27 de novembre es va celebrar l'Assemblea General Extraordinària per a elegir a la nova junta directiva i nomenar els nous càrrecs.

Es donà el cas que no es va presentar cap candidatura conjunta però sí que hi va haver tres persones de la junta sortint amb interès en seguir.

Donades les circumstàncies, tan especials, l'Assemblea acordà nomenar una Junta Gestora per un any i seguir endavant amb l'edició del Llum d'Oli, l'excursionisme, els escacs i la resta d'activitats.

Aquesta Junta Gestora quedà formada per: Tòfol Noguera, Joana Matas, Vicenç Marí, (membres de la junta sortint) i s'incorporen, Magdalena Morey i Margalida Barceló que serà la coordinadora del *Llum d'Oli*.

Joana Mora, que fins ara ha estat la presidenta de l'entitat, comunicà als associats assistents la seva retirada de la junta perquè ocupa, des de les darreres eleccions municipals, un càrrec polític a

dins l'Ajuntament de Porreres. De totes maneres, Joana Mora s'ofereix a la Gestora per acabar de fer el canvi de domicili de l'entitat al carrer Vellet (allà on era abans Can Biel Sabater) i a ajudar en el que faci falta pel bé de l'entitat.

RECTIFICACIONS

A la contraportada del núm. 99 en lloc de posar "can Quec" hauríem d'haver anomenat l'edifici, que en aquells moments allotjava l'escola pública, com a "Posada de son Batlet", tal com ens ha informat una amable lectora del Llum d'Oli.

Al número 100, a la secció *Llum de viatges*, a l'article *La Selva Lacandona* es va escriure un primer paràgraf que corresponia a l'article del número anterior sense que això modificàs la resta de l'escrit. Demanam disculpes a l'autora, Catalina Lladó, per aquesta errada tècnica.

ESTANC CA NA JAUME

Tabac - articles de regal
papereria - llibres
i tota classe de revistes
i diaris

Carrer Sant Roc, núm. 2
PORRERES

CELEBRACIÓ DEL NÚMERO 100

Pel seu interès i perquè en quedi constància per l'esdevenidor, hem trobat convenient reproduir per escrit el parlament de Maria Barceló i Crespi, que es va fer a la celebració del número 100 de la nostra revista

LLUM D'OLI: PASSAT, PRESENT I FUTUR

Maria Barceló i Crespi

Sra. Presidenta de l'Agrupació Cultural, Sr. President de l'Associació de Premsa Forana, socis de l'Agrupació Cultural i subscriptors de la revista, amics i amigues de Porreres. Bon vespre a tots.

Ara i ací ens hem reunit per celebrar l'aparició del número 100 de la revista LLUM D'OLI i m'han convidat, aprofitant l'avinentsa, per dir-ne algunes paraules sobre el que ha significat durant aquests anys. Si cercam en un Diccionari la definició d'aquest estri popular llegirem que és un aparell per il·luminar, per fer claror mitgençant un ble amarat d'oli. Fa uns anys, en concret pel mes de desembre del 1978 sortien al carrer, des de l'Agrupació Cultural, dos fulls que més aviat semblaven una felicitació nadalenca i poca cosa més. Aquests dos fulls serien l'embrió de la revista. El títol no era perquè sí, tenia un sentit i un simbolisme. Els homes i les dones que s'arreglaven al redòs d'aquesta entitat cultural s'adonaren que, a Porreres (també a la resta del país) era necessari fer llum perquè a molts redols hi havia fosca, a nivell informatiu, cultural, de consciència de poble, etc. Eren els primers anys de la nova situació democràtica i les coses i els fets ja es podien dir pel seu nom. Convenia aparcar subterfugis, eufemismes i llenguatge críptic per tractar la realitat de cada dia.

A poc a poc hem arribat, salvant tota casta d'entrebancs, al número cent, un número rodó, un centenar, i per això fa

temps que esperàvem la data per celebrar-la com cal, no sé si amb festa de pinyol vermell però almanco amb l'esperit d'alegria i joia, com pertoca. No debades haurà estat la revista, ara per ara, de més llarga durada a la nostra vila (deixant de banda el full parroquial).

Breument, vull fer balanç de l'ahir, observar la realitat de l'avui i expressar el desig de continuïtat per al demà. O sia, passat, present i futur del LLUM D'OLI.

La revista va néixer com una publicació humil, modesta que ha anat augmentant les seves pàgines, ha canviat la presentació, ha variat la freqüència de la data d'aparició i ha vist créixer el número de col·laboradors. A les seves pàgines han tengut cabuda informació local (política, esportiva...) i general, temes de debat, entrevistes que romanen com a treball d'història oral de gran interès per tractar-se bé de persones majors ja traspassades o bé de professionals d'oficis en vies de desaparició, denúncies de malifetes perpetrades en el patrimoni cultural i a la bona convivència local (renous, mala circulació...), reportatges de temes d'interès per als porrerencs, ecologia, poesia, narració... Emperò destacaria l'aportació que ha fet en el terreny de la cultura, no de bades és el portaveu d'una entitat cultural. En aquest camp han tengut prioritat les notícies o informacions sobre activitats culturals, s'han publicat molts documents o articles de caràcter històric, s'ha pretès cridar l'a-

tenció i sensibilitzar sobre el patrimoni històric-artístic ja sia per donar-lo a conèixer, ja sia per denunciar-ne destrosses... La llista seria llarga. Ara bé, no puc deixar de banda la importantíssima contribució al difícil procés de normalització lingüística. Com diria el primer monarca dels Borbó, *mañosamente*, però al revés.

No qualificaria a la revista de localista sinó més aviat de local, dos conceptes distints; les seves pàgines estan obertes primerament a temes de Porreres però no es rebutja allò que té interès general sobretot per a Mallorca.

Avui el nom de LLUM D'OLI és conegut a Porreres i a fora. A la vila perquè ja ha esdevingut gairebé familiar per a molts dels porrerencs i a fora perquè aquesta publicació està integrada a la xarxa de revistes de caràcter local de l'Associació de la Premsa Forana. Avui som molts els que esperam amb ganes que surti al carrer, com és habitual cada dos mesos. Ha ampliat de manera considerable el número de lectors però també de col·laboradors. Això és una realitat innegable, prova del seu bon estat de salut. És una revista seriosa, rigorosa i digna sempre partint de les limitacions personals i materials tant de l'entitat promotora com d'aquells que la porten a bon termini.

I demà? No ho sé. Només desitjar que la idea continui, que s'hi afegeixin noves plomes i que la il·lusió es mantengui alhora que els ajuts econòmics

arribin, siguin d'entitats privades siguin d'organismes públics. El repte és, doncs, seguir endavant i més que mai. Aconseguir més ajuts i si és possible que surti cada mes.

LLUM D'OLI ha estat i és el fruit de la il·lusió d'un grup de persones que han anat canviant al llarg dels anys emperò bona part de les mateixes hi són des dels inicis. Fidelitat, il·lusió, idealisme pel fet cultural, pel recobriment cultural de la nostra terra: això és el que millor els defineix. Algú dirà gent quimèrica, no fa res, fan falta. Amb el seu treball altruïsta han omplert buits d'informació i de formació que no arribaven per altres conductes. Gràcies a ells i elles el LLUM D'OLI ha fet llum, ha complert la seva funció o almenys ho ha intentat en part. És,

potser, l'hora de reconèixer públicament la feina de totes aquestes persones, feina abnegada, a l'ombra, allunyada dels mòbils materials.

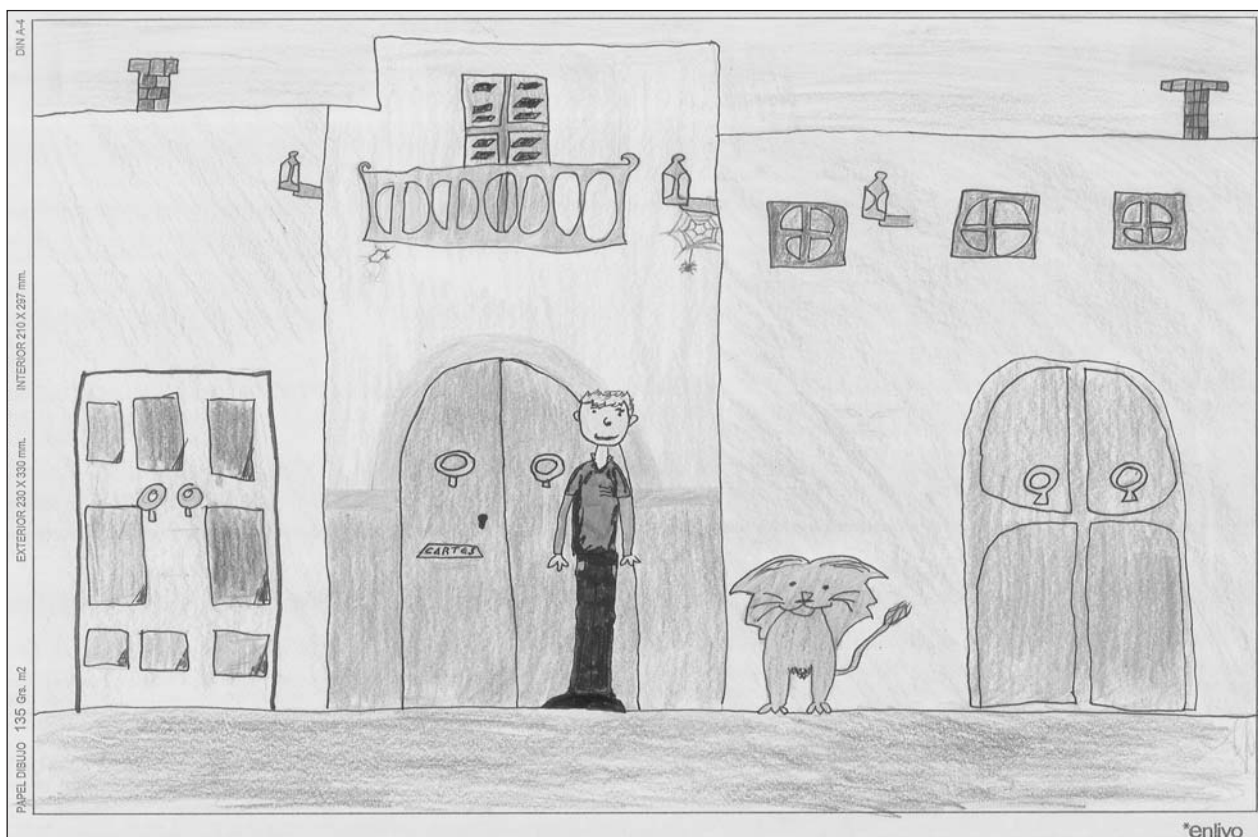
Brindem, amics, per aquests cent números i fessem vots cap al futur per a que poguem celebrar-ne altres cent i tots els cents que siguin. Deixem un bon llegat cultural a les generacions que ens succeiran. Superem els obstacles que ens surten o ens posen pel camí. Lluitem per a la recuperació de la nostra identitat com a poble i això ho podem fer aportant el nostre petit gra d'arena a través de les pàgines de la revista. Que no decaiguin les il·lusions i els ànims perquè, sabem que per a algunes ments anclades en el pasat, les revistes com aquesta estorben, diuen

veritats que no volen sentir. Però no oblidem, que sortadament encara som -com diu el cantant de Xàtiva en una de les seves cançons- molts més dels que ells volen i diuen. I s'entengui per ells a qui correspongui.

Acabaré aquesta intervenció amb paraules d'un bell poema del malograt Bartomeu Rosselló-Pòrcel que diu, referint-se a Mallorca, *tota la meua es lliga a tu com en la nit la flama a la fosca*. Voldria que el ble del nostre LLUM D'OLI no s'apagàs i que la seva flama s'unís estretament a la fosca, com diuen els versos anteriors, la fosca que molt sovint pateix la nostra cultura, per il·luminar-la amb seny, força i empena.

Porreres, 23 d'octubre de 2004

CONCURS DE CONTES I DIBUIX 2003 ANY MOLL

MI CARRO ME LO ROBARON. Pau Miquel Coll García. (Verge de Montis-sion) 1r ESO

El cavall blanc

Maria Vaquer Viedma
(1r ESO curs 03-04)

En l'antiga Amèrica, durant l'època dels pioners, en una matinada del mes de març va néixer n'Adriel. N'Adriel era un cavall blanc com la neu que havia nascut al bosc, per tant, era un cavall salvatge.

Van anar passant els anys i n'Adriel va complir dos anys. Havia crescut molt i s'havia convertit en un cavall noble i valent, admirat per tots els altres del seu clan.

Al seu clan hi havia una femella anomenada Nevada perquè era totalment blanca, com n'Adriel. Ells dos eren els més amics del grup i sempre estaven junts. Eren molt amics, gairebé com germans.

Un dia, per una clariana del bosc, els dos amics jugaren a amagar-se entre els matolls quan varen sentir uns quants trets... Més que corrent, varen anar a les planes on s'alimentava el clan i des d'allà varen veure que els humans estaven perseguint el clan, sobretot als més joves. Es van dirigir cap a ells per ajudar-los, quan els homes van veure aquella parella de cavalls tan meravellosa i s'hi van adreçar per agafar-los.

La mare de n'Adriel, en veure que el seu fill estava en perill, va anar galopant fins a ell amb el cap del clan i les altres femelles amb els seus petits. Van córrer, i van aconseguir allunyar-lo dels malvats humans i van aconseguir anar corrent fins al bosc, deixant un cavall als homes, ja capturat.

En arribar a una clariana del bosc, sentiren els esbufecs del cavall capturat que es resistia a renunciar a la llibertat. N'Adriel, consumit per la ira, es va dirigir al tancat on es trobava el seu amic, saltant passa endins. Intentant ajudar al seu amic, li donà esperances revivint els moments bons amb llibertat. L'humà que estava vigilant a Carbó (el cavall capturat), va veure n'Adriel i va anar ràpidament a comunicar-ho al seu cap. Quan va tornar, els hermosos cavalls ja havien marxat, com el vent. N'Adriel havia aconseguit alliberar el seu amic!

En Carbó i n'Adriel van anar cap a la clariana on els esperaven tot el clan. Però hi faltava algú... el cap no hi era! Nevada mirà a Adriel amb llàgrimes als ulls. El cap havia

APAPACHOCHA. Magí Vidal Horrach (Verge de Montis-ion) 2n ESO.

estat capturat quan varen capturar en Carbó. La vella Feti-llera, la sàvia Deha, l'euga més vella del clan, va proclamar cap del clan a n'Adriel. En moments de perill pel clan, n'Adriel sempre havia estat al costat del cap, i ara ell seria el substitut, ja que tenia totes les qualitats necessàries.

N'Adriel va proposar emigrar cap a les muntanyes Rocalloses, però seguint estant a les planes. Al matí següent es van posar en marxa cap a les muntanyes Rocalloses, terres verges i inexplorades per l'humà, on aconseguirien ser feliços i estar lluny dels seus enemics: els homes. Varen trobar un Altiplà pel clan tot sol i es varen quedar allà.

Al cap d'un temps, n'Adriel va morir a l'Altiplà contemplant les planes on ell havia nascut i gairebé estat capturat. Adriel va morir amb l'esperança que mai més els homes amenaçarien la seva llibertat, tan bonica.

ACTIVITATS GEPERUDES

LA VOLTA DEL GENERAL I L'HORT DE SA COVA

El 26 de setembre començarem la temporada amb la Volta del General. Partirem des del punt quilomètric 85,250 de la carretera Pollença-Andratx, per un camí de carro cap al Port des Canonge, seguirem cap al Corral Fals, on varem reprendre forces. Un poc més envant deixarem les cases de Son Bunyola i ens dirigirem a la platja de Son Bunyola i d'aquí cap al Port des Canonge.

Del Port ens n'anarem cap a la platja de l'Hort de sa Cova on no poguérem banyar-nos ja que la mar pegava fort. Aquí ferem una bona obra amb una *excursionista*: ens trobarem una ovella enxampada a una reixa i l'ajudarem a sortir-ne.

Després de dinar, i fer una becadeta, reemprengüem la marxa i després d'una forta pujada arribarem a la urbanització George Sand on donarem per acabada la caminada.

SERRA D'ALFÀBIA PEL PAS D'EN TOPA

El diumenge 26 d'octubre ens n'anarem cap al Coll de Sóller per fer la caminada per la Serra d'Alfàbia. Pujarem per dins un alzinar fins arribar al pas d'en Topa, on varem berenar.

Reprengüem la marxa per un camí que aviat ens dugué dins un torrent fins al Comellar dels Diables i d'aquí pel Pla de s'Aljub fins a la carretera que puja a les antenes.

Després de caminar un poc per l'asfalt,

l'abandonarem per la dreta i enfilarem cap a les antenes fins que arribarem al cim (1025 m).

Seguirem cap al Puig d'Alfàbia (1067 m) i d'aquí cap al Coll des Jou on ferem una aturada per fer un glop, ja que en *Llorenç* pega de valent. Seguirem cap al Sementer Gran i d'aquí cap al Cornador Gran, passant pel mirador d'en Joaquim Quesada. Davallarem fins a la Font de Sa Taula, on ens aturarem a dinar.

Reprengüem la marxa pel camí del Barranc fins que un poc cansats (i si no ho creis, demanau-ho a na Bàrbara) arribarem a Biniaraiç.

SERRA DES TEIXOS I PUIG DE SA TRONA

El diumenge 28 de novembre, al voltant de les vuit sortirem un grapat de porrerencs cap al Gorg Blau (620 m.) per pujar al puig de Sa Trona i la Serra des Teixos.

Travessam la presa i pujam cap a la canonada que du l'aigua des del Gorg Blau fins a Cúber (670 m.) fins arribar on comença la canal (755 m.). La seguim fins que trobam un pontarró que la travessa (750 m.) i aprofitam per reprendre forces.

D'aquí ens encaminam cap al puig de

Sa Trona (1058 m.), el Puig des Prat (1169 m.) i travessam una gran esplanada per anar a cercar la cresta de la Serra. En haver passat un estret i una escletxa, arribam al punt més alt de la Serra des Teixos (1258 m.). Davallam cap al Coll des Prat, i giram a l'esquerre seguint el GR, que passa devora la casa

de neu de Balmes de Massanella (1210 m.). Davallam fins al Coll del Telègraf (1126 m.), giram a l'esquerre passant per les cases de neu i davallam fins arribar a una esplanada on hi ha una barraca i una era (987 m.) que ens va anar de meravella per fer un foquet i dinar.

Reprenem la marxa davallant per una carritxera fins arribar a un alzinar i després d'una pujada tornam a trobar la canal i tornam per allà on hem vingut.

**Llorenç
Cerdà
Mora**

VENDA DE BOLETS

Camí de na Bosca, s/n
Tel. 971 647 911
Fax 971 166 555
Mòbils: 619 037 245/6

PORRERES

Venda de Bolets

IG FUSTERIA

LLITERAS GARI

Portes i Cuines fetes a mida

C/. Major, núm 61 - 07260 PORRERES (Mallorca)
Taller: Ctra. Porreres - Montuïri, Parcela 250
Telef. i Fax 971 16 84 66

Bar Pub
ES FAROLET

L'Almoïna, 58 - PORRERES

Ca Fonola Cafè

PORRERES - tlf. 971 64 73 16

XXV ANYS DE LLUM D'OLI II NOTICIARI PORRERENC (1996-2003)

Gaspar Barceló i Barceló

Amb aquesta relació corresponent a l'any 2003 donam per acabat el **II Noticiari Porrerenc**, basat, sobretot, en tota classe de fets, notícies i altres herbes, relacionades amb el nostre poble, i que de les quals el Llum d'Oli se n'ha fet més o manco ressò al llarg dels darrers 25 anys, des de la seva aparició a finals de l'any 1978.

Esperem que en els anys vinents el Llum d'Oli pugui anant recollint tot allò que el nostre poble sembri, serà, en part, el fruit i la història que deixarem a les futures generacions.

Any 2003

La presència de Francesc de Borja Moll. Aquest any que acaba de començar es commemora el centenari del seu naixement. **Llum d'Oli nº 92**

Mor als 101 anys Francisca Oliver Mora. Madò *Menuda* havia nascut a Porreres el 19 de gener de l'any 1902. **Llum d'Oli nº 92**

L'any 2002 es recolliren a Porreres 577 litres per metre quadrat. El mes de novembre se'n recolliren 219 i el mes de juny ni una gota. **Llum d'Oli nº 92**

El passat 19 de gener el vicepresident del Govern Balear, Pere Sampol, va lliurar La Carta de Mestre Artesà Honorífica a Montserrat Matas Juan. Dit reconeixement va tenir lloc a la Sala d'actes de l'Ajuntament de Porreres. **Llum d'Oli nº 92**

La central lletera Prilac establerta a Porreres ja està en funcionament. La inauguració oficial serà el proper 29 de març. **Llum d'Oli nº 92**

L'Auditori Municipal ja és propietat del poble. **Llum d'Oli nº 93**

Tornen na Mandanga i na Patanga. L'estrena de la segona part tendrà lloc a l'auditori porrerenc el divendres 30 de maig. **Llum d'Oli nº 93**

Porreres contra la guerra i l'ocupació de l'Iraq. **Llum d'Oli nº 93**

PP, PSOE, PSM I UM presenten candidatura a les eleccions municipals del 25 de maig. Antoni Palerm, Jaume Sorell, Joana Mora, i Joan Sastre encapçalen les respectives candidatures. **Llum d'Oli nº 93**

Atemptat contra el patrimoni de la vila. La primera creu de les set del camí de Montsion aparegué amb les figures del tambor tacades de pintura o esprai color vermell. **Llum d'Oli nº 94**

UM aconsegueix vuit regidors dels onze que componen el consistori porrerenc. El PP amb dos i el PSM amb un, són les altres forces polítiques amb representació a l'Ajuntament. Per altra part el PSOE finalment no va poder aconseguir representació. **Llum d'Oli nº 94**

Porrerencs i porrerenques assistiren a la final de copa que jugaren a Elx el Mallorca i el Rtvto de Huelva. A la tercera fou la vençuda. **Llum d'Oli nº 94**

Legislatura de continuïtat a Porreres i de ruptura al govern de Mallorca i de les Illes Balears. **Llum d'Oli nº 95**

Climent Garau i Juan, Marió, serà nomenat fill il·lustre de Porreres en representació de totes les víctimes de l'aixecament militar franquista de 1936. **Llum d'Oli nº 96**

La historiadora porrerenca Maria Barceló i Crespi nomenada Acadèmica Corresponent de la Real Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona. **Llum d'Oli nº 96**

El Llum d'Oli compleix 25 anys. **Llum d'Oli nº 96**

Any 2004

El "Llum d'Oli" arriba al número 100. Fou presentat en un acte celebrat a la Sala Polivalent el passat 23 d'octubre.

SABEU QUE...

...a la presentació del número 100 de la nostra revista hi eren tots els que hi havia, i no hi havia tots els que hi havien de ser?

...pareix que això de jugar sobre gespa artificial no ha calat gaire bé entre els diferents equips porrerencs? Quasi tots ocupen llocs discrets a la classificació.

...això de jugar arrecerats del mal temps i sobre parquet, ja és una altra cosa? Mentre, la febre pel bàsquet i el voleibol no para de pujar entre el jovent porrerenc, sobretot el femení.

... que heu de dur com més quantitat millor de vidre, cartró, plàstics, llaunes, paper etc. als contenidors? L'empresa encarregada de la recollida de fems qualque dia vos ho agrairà.

...l'auditori municipal ha tancat per reformes? Esperem que aquestes no es facin eternes i que ben aviat Porreres pugui gaudir, després de molts d'anys, d'unes dignes instal·lacions.

...els amants del bon vi estan d'enhorabona? El programa de la fira n'anava amarat!

...l'exposició fotogràfica sobre la República i la postguerra a Porreres va ser la més visitada? Enhorabona als seus organitzadors, Tomeu Garí i Simó Tortella i la gent del PSM de Porreres.

...el dia de la fira en Jordi Dauder va omplir l'Escorxadador de poesia? Les guerres i la repressió en foren el principal argument.

...l'emissora de Porreres Ràdio va estar un mes sense poder emetre? La forta tempesta de llamps i trons de la matinada del 10 d'octubre passat, la deixà malmenada i amb greus desperfectes. Ara ens n'hem temut del buit que omplia!

...el tribunal constitucional va atorgar recentment al Govern de les Illes Balears la gestió en exclusiva del Parc Nacional de Cabrera? I que a partir d'ara Santa Perpètua ens il·lumini.

...el GOB ja ha mostrat el seu malestar? El Grup d'Ornitologia Balear, no se'n fia ni un pèl de la gestió en solitari que pugui du a terme el Govern del PP a l'illa de Cabrera.

...a Sa Guia Blava (Local 2004-2005) a la pàgina 66 destinada a Porreres, a una imatge de l'oratori de la Creu i a una altra de l'Església Parroquial les adjudiquen al Port de Pollença? Un zero a Guia Blava Balear S.L

...i que a una empresa de lots de Nadal que batia els seus lots amb diferents noms de pobles de Mallorca encara escriuen el nom del nostre poble com en temps d'en *Paquito*? Un zero coma zero per l'empresa Distribuïdora Palmer S.A.

...un grapat de porrerencs i porrerencques passaran el Cap d'any i els Reis a l'Argentina? Un estiu a principis d'hivern.

...la llengua que es parla a València i la que parlem a les Illes Balears són un dialecte i/o una variant de la llengua catalana? I és així, per moltes voltes que hi donin tots aquells que encara no ho acaben de tenir clar o aquells que no ho poden entendre.

...pel bé dels valencians (i dels no valencians), és ben hora que el seu president se'n vagi? Camps, fot al camp!

...si ja n'estau tips de tanta reculada podeu fer un gest simbòlic i fer-vos el DNI de nacionalitat catalana? Informació al telèfon 972 20 19 69 (Llibreria Les Voltes de Girona).

...encara que Porreres sigui el poble més nacionalista de Mallorca (o això diuen i *mira si te riu*) hi va haver un vetllada musical i de gloses dedicada a Euskadi i que els porrerencs els feren ben poc cas? Tanta sort que va venir gent de fora poble! I on eren els més nacionalistes de Mallorca?

... es va fer un bon combat de gloses entre dos glosadors mallorquins i un bertsolari euskaldun? I que se varen entendre a la perfecció? Això sí, els mallorquins tenien un traductor!

...el passat 15 de novembre la TVE a les Balears va celebrar els 25 anys de l'Informatiu Balear, un noticiari de les illes emès íntegrament en la nostra llengua? Per celebrar-ho, l'endemà dia 16, en lloc d'oferir-nos la segona edició de dit informatiu, ens oferiren, per no variar, un partit de futbol amistós, i sense cap interès ni un de cara a l'espectador.

...aquestes mangarrufes ja duren fa massa temps, molts anys? *Muy buenas tardes sras. i sres. espectadores de la segunda cadena de TVE, les saludamos desde la plaza de toros de Guadalajara...* I ala, i l'Informatiu Balear a prendre pel sac.

...en Labordeta va fer una xerrada a Porreres i ens va contar anècdotes de les seves eixides? I que al públic li interessava més la qüestió política? Com que el cicle es

diu "El fet nacional", el públic s'imaginava una altra cosa i ell va venir a fer de padrinet que conta batalletes. Això sí, ens agradaria que tornàs ... per cantar!

...que estava informat de la qüestió *carreteril* i territorial de Mallorca? I que no li agradava recordar un exministre que quasi es va carregar el seu Ebre i que ara ens comanda a Mallorca gràcies a na Munar?

... i que l'hauem d'informar que els que l'han convidat són els mateixos que s'encarreguen de la qüestió *carreteril* i dels solars i els xalets que s'han de construir als sementers de l'illa? Ai, si ho sabés, aquest bon home!

...encara que el cicle tengués aquest nom ell es va declarar no-nacionalista i federalista? Ja ho sabem que l'aragonès és una llengua a punt de l'extinció.

I el català de la Franja d'Aragó? Si no s'extingeix és perquè tenen més veïnats que parlen com ells. I això que el president de l'Aragó parla català! Amb el federalisme, de moment, uns hi guanyen més que els altres.

...ara que ve Nadal és un bon moment per menjar i regalar productes porrerencs i fer poble? Això sí, les gambes hauran de ser d'un altre lloc!

... n'hi ha que en lloc de fer un **arbre de Nadal** fan

s'arbol i en lloc de cantar nadales canten *villansicos*?

...*Nochevieja* a Mallorca es diu **Nit de cap d'any** i que en lloc de menjar *ses uvas*, en bon mallorquí menjem **raïm**?

...ens agradaria que a Porreres tocàs la **Grossa** en el **sorteig de Nadal** i a Calzadilla de los Hermanillos els tocàs el **Gordo** en la *Loteria de Navidad*? El sorteig és el mateix dia i a la mateixa hora.

...ens agrada igual el **torró d'ou** comprat a Porreres que el de *yema* comprat a Medinaceli?

...aquests que xerren mesclat deuen ser els mateixos que se pensen que viuen a Zamora en lloc de a Mallorca?

...hem hagut de fer s'ullastre esbrancat, lingüísticament parlant, per fer els darrers *sabeus que*? I és que tenim una dèria!

...la innocentada la vos férem per anticipat al número anterior? En Damià no anà a noces però per ventura anirà a qualque bateig. I que ho sou d'innocents!

...ara ve Nadal i menjarem torrons i cantarem cançons i més, més, més i més coses? Convé tenir mesura per l'esperit, la butxaca i la figura.

...vos desitjam a tots i totes, lectors i lectores? Molts d'anys i bon Nadal!

"la Caixa"

Germans Leiva

Pare Bartomeu Pou, 2
07003 PALMA DE MALLORCA
Tel. 971 75 10 28 - Fax: 971 75 05 67

Antonio Marqués, 2
07003 PALMA DE MALLORCA
Tel. 971 76 34 92 - Fax: 971 75 19 63
www.viajespegaso.com

VIATGE A PORRERA

Aina Sorell Rueda

Era el divendres 12 de novembre i ja ho teníem tot llest, a les 20 hores sortia el darrer grup de porrerenacs i porrerenques que es dirigien cap a Porrera, poble del Priorat (Tarragona). Es veu que el nom del nostre poble es deu a un dels cavallers repobladors després de la conquesta del rei en Jaume I, Guillem de Porrera, i per aquest motiu, els dos pobles estan agermanats i hi ha moltes bones relacions entre els dos ajuntaments.

Les relacions començaren a partir de l'Agrupació Cultural en un dels seus viatges ara fa vint-i-un anys. Durant tots aquests anys s'han anat fent diferents activitats per mantenir el contacte. En aquesta ocasió fou la Filharmònica Porrerenca i altres porrerenacs i porrerenques, entre ells el batle i dos regidors, els que poguérem gaudir d'un cap de setmana a Porrera. La nostra visita coincidí amb la Festa Major d'Hivern, la qual es celebra el segon diumenge de novembre dedicada a Sant Francesc d'Assís i que es va traslladar a aquesta data degut a la verema.

Teníem l'hotel a Tarragona, i no va ser fins dissabte que anàrem a Porrera. Per

a la nit del divendres no hi havia cap activitat programada, per tant alguns sortírem pel port de Tarragona i vàrem poder veure l'ambient que hi ha de nit per aquesta ciutat. El dissabte, partírem de bon matí ja cap a Porrera i pel camí ens aturàrem a fer una passejada per un poble anomenat Falset, on vàrem poder fer el segon cafè del dia.

Una vegada vàrem ser a Porrera, poguérem fer un parell de voltes pel poble. Em va impressionar molt. Era la segona vegada que hi anava, però no record tenir aquella sensació que vaig tenir quan vaig haver caminat un poc pels seus carrers, potser perquè era molt petita quan ho vaig visitar per primera vegada. No crec que hi hagi altre poble dins els països catalans més patriota que aquest. De moltes de les cases penja la bandera de les quatre barres i també s'hi poden veure moltes estelades a les balconades i, per si encara fos poc, l'ajuntament només està presidit per la senyera. Ja en podrien prendre exemple tots els consistoris d'arreu dels països catalans o com a mínim el de Porreres!

Sé poca cosa de la història de Porrera,

però el poc que sé i el que vaig poder veure només d'un dia d'estar allà, puc confirmar que Porrera és un bon exemple de lluita per a la llibertat, de compromís amb tot allò que és defensa de la nostra cultura i de la nostra terra.

Parlant amb un grup de joves porrerenacs d'allà vàrem poder saber que als funerals, el condol es dóna a dins i a fora de l'església, a l'escalonada que hi ha davant de l'entrada, per si hi ha algú que no vulgui entrar a missa. Un exemple més de llibertat, així es respecten les creences de cada un. També ens vàrem atrevir a demanar-los com es diuen, si porrerenacs o porrerenacs, però vàrem poder comprovar que ells mateixos tenen aquest dubte. Ens varen contar que en una ocasió s'havien reunit per parlar sobre aquesta qüestió, però que no varen arribar a cap conclusió, així que alguns es diuen porrerenacs i d'altres porrerenacs, però tots són d'allà mateix.

Durant el dia que vàrem passar per allà poguérem gaudir de diferents activitats. A les 12 hores del matí es feia la presentació del llibre de Miquel Martí i Pol i Lluís Llach, la seva història a Porrera. Una vegada va haver acabat, La Filharmònica Porrerenca va fer un cercaviles pel poble, així començava la nostra participació a les seves festes. Poc després l'Ajuntament de Porrera ens ofería un bon dinar de paella.

L'horabaixa, poguérem visitar les bodegues de Vall Llach, propietat de Lluís Llach. Poc després començà el concert a l'Església Parroquial que La Filharmònica Porrerenca havia preparat per aquella ocasió. Quan acabà, La Filharmònica i l'Ajuntament de Porreres lliu-

raren uns obsequis a la batllessa de Porrera, Mercè Juncosa, en agraïment a la rebuda que ens oferí tot el poble, i el qual també ens volgué obsequiar amb una mostra dels seus vins.

El vespre sopàrem en companyia de la gent del poble en el mateix local on havíem dinat. Durant tot el vespre hi va haver música i festa, encara que haguéssim estat tot el dia amunt i avall, la gent seguia tenint ganes de festa. Però prop de la una, el darrer autocar sortia cap a l'hotel, a Tarragona.

El diumenge visitàrem les bodegues de Codorniu i si no fos pel poc temps que ja ens quedava hauríem pogut visitar el Monestir de Poblet, el qual només vàrem poder veure de per defora, perquè la visita a les bodegues es va allargar més del compte i ja no hi vàrem ser a temps.

Després d'un dinar típic català en un restaurant prop de Poblet, partírem cap a l'aeroport de Barcelona i a les 19 hores ja sortia l'avió cap a casa. La majoria de gent ja tenia ganes de tor-

nar, però la veritat és que va ser un cap de setmana molt divertit i agradable.

Els viatges, siguin al lloc que siguin, durin el temps que durin, et serveixen per descobrir coses noves i per fer-te veure que hi ha moltes més maneres de viure i fan qüestionar-te moltes coses que tu ja tenies per segures dins teu. Crec que agafaré Porrera com a prototip de poble exemplar, estic contenta que estiguem agermanats amb un poble com aquest.

LA FILHARMÒNICA PORRERENCA A PORRERA

Caterina Gornals Miralles

La Filharmònica porrerenca va ser la protagonista de la festa major del poble agermanat de Porrera el segon cap de setmana del mes de novembre, festa en honor de Sant Francesc d'Assís, que és el 4 d'octubre, però per coincidir en la plena de la verema, s'ajorna al mes de novembre. Això ens demostra la importància d'aquesta activitat i la posterior producció del vi per a un poble petit com és Porrera, que no arriba als 500 habitants.

Un nombrós grup de persones de la vila de Porreres, més de vuitanta, encapçalat pel batle, regidors i els músics de la Filharmònica, visitàrem el poble del Priorat en un acte emmarcat en l'agermanament de les dues viles.

El grup sortí de Mallorca el divendres dia 12 horabaixa i féu estada a Tarragona. L'arribada a l'hotel ni us ho cont. Gent cap aquí, gent cap allà, cercant l'habitació, entrant a la de veïnat... Després a sopar i a fer una volta pel port els que hi volgueren anar.

El dissabte dematí partírem cap a Porrera, on hi passàrem tot el dia i part de la nit, i fórem

rebut per les autoritats locals. A les dotze del migdia poguérem assistir a la presentació d'un llibre sobre la vida de Lluís Llach a Porrera titulat *Lluís Llach, el noi de Cal Vall* i posteriorment la Banda de Música féu un cercaviles pel poble. L'Ajuntament de Porrera convidà a dinar i sopar a tota la comitiva de Porreres, i ens tractà meravellosament, la qual cosa és d'agrair.

A l'horabaixa es visità el celler del qual el cantautor Lluís Llach n'és copropietari i a les sis, a l'església, la Filharmònica oferí un magnífic concert als porrerenca i porrerenques d'ambdós pobles. El sopar fou a les nou i mitja i el públic assistent pogué escoltar i ballar amb el grup musical Paris La Nuit. Alguns, abans de deixar el poble, arribaren fins al pub de Porrera, del qual s'ha de dir que deu ser dels pocs bars de Catalunya on se serveix "pomada" amb ginebra Xoriguer.

El diumenge dematí el grup visità les caves de Codorniu, unes bodegues grandioses, on el guia no començà amb bon peu, ja que ens va anomenar com el grup de "Porretas" per Porreres. Després visitàrem el monestir de Poblet, poble en

el qual es va dinar. La tornada cap a l'illa de Mallorca fou a les set de l'horabaixa.

Una visita cultural que ens ha enriquit a tots i que ha permès estrènyer encara més els llaços d'amistat i germanor existents entre les dues viles porrerenques.

MANS

L'Almoina, 30
Tlf. 971 16 84 56
Porreres · Mallorca

Pepe Jeans LONDON LIBERTO

DIESEL FOR SUCCESSFUL LIVING

Levi's

DIESEL

JAUME MARTORELL... TARDA D'AGOST, TARDA D'OCTUBRE

Miquel Pons

Era una tarda del mes d'agost, després de donar quatre passes æels metges ho recomanen moltæ pels carrers de Cala Figuera, molts amb la titulació de noms dels descobridors o conqueridors de l'Espanya imperialista i altres amb titulacions de l'Espanya perdurable del segle XX, aquella tarda vaig pujar a la terrassa del seu carrer, on allargassat l'amiguíssim Jaume Martorell tenia a les mans la publicació porrerenca de les festes de Sant Roc. Amb en Jaume parlàrem i comentàrem tot allò que l'allunyava de la greu malaltia, per superar la condició de malalt, condició vençuda, a força d'una voluntat envejable que estimàvem els que el vèiem en el tall del treball, treball sociocultural desenvolupat a la Fundació la Caixa.

No podria assegurar quan s'inicià la nostra amistat-fraternitat. Tots dos havíem nascut a l'amor, no a la vida, a Cala Figuera. Al principi, veia en Jaume com la continuació d'aquelles generacions d'adolescents i joves porrerencs, sense distinció de sexe, que a partir de la docència en els centres de secundària de Felanitx nodríem una amistat, permeteu-me que digui íntima, perdurable, que en un moment donat no sabia dir on i com comença aquest lligam que no han esqueixat els anys. Moltes de les condicions valuoses dels meus alumnes les descobria a Jaume Martorell, moltes de coses menys el caire de polític. Si em voleu trobar, no em cerqueu ni en les afiliacions a qualsevol dels partits a l'assistència als mítings, a les manifestacions... cercau-me a l'entorn del poble, d'endinsar-me en l'amor a la història que ens han negada, en la cultura popular, en la cultura que he assolida, en la llengua que parlava i no sabia escriure. I això no vol dir que sia, de cap de les maneres, un menyspreu a la llengua castellana, vehicle d'una altra cultura, també molt estimada. I en Jaume sabia per quins camins jo caminava. La seva condició política jo li respect com ell respectava la meua condició apolítica, cosa que no fou obstacle per congriar una amistat, a la vora de la mar, a l'arena de s'Amarador, al moll de Cala Figuera... I en Jaume m'acostà a aquell altre Porreres i visitàrem la vostra rica parròquia amb el Sant Roc, que ens uneix amb s'Alqueria Blanca, com dins l'antigor, un porrerenc, mossèn Gabriel Mora. Visitàrem Sant Felip, sols amb dos germans com a hostes i m'explicà els quadres de Lourdes pintats per Llorenç Cerdà. Em duqué també a parlar amb personatges tan significatius que em proporcionaren la seva manera específica de fer Porreres. Tot un variadís-

*Jaume Martorell i Miquel Pons
Sant Roc, 1985*

sim i riquíssim material que vaig incloure en el "Pregó de Festes de Sant Roc dia 9 d'agost de 1983", que en Jaume m'havia confiat. El record vivíssim i perdurable era i és per a Jaume Martorell, llavors batle de Porreres. I després quan assolí la condició de director general de Cultura una altra volta em convocà com a participant d'una junta col·laboradora en les manifestacions d'art juntament amb crítics d'art. En Jaume ens escoltava sempre, com nosaltres escoltàvem la seva valiosa aportació. Un altre capítol que vincula en Jaume amb l'art i la societat és el seu important càrrec desenvolupat al que fou el Gran Hotel. En Jaume, en bona salut i en salut deficient, ha sabut estar en el seu punt, fins al moment definitiu, a la caiguda del darrer grumet d'arena. Estimava la música, la música escoltada al seu taller, al seu lloc de feina o quan era dirigida pel seu fill, enllaç carnal entre Porreres i Santanyí.

Ens aguarda el novembre, temps de fires i temps de festes de tots els sants i tots els difunts. Prest s'obriran les magranes, maduraran els codonys olorosos... Per a Jaume Martorell el perdurable estrany blanc del record.

Cala Figuera (Santanyí)
Sant Alons Rodríguez – XI-2004

Llum d'Oli ha participat i s'ha fet ressò de totes les iniciatives que s'han duit a terme a Porreres per a la recuperació de la memòria històrica sobre la II República: actes organitzats pel PSM Porreres, mocions presentades pel PSM a l'Ajuntament, articles i alguna editorial dedicada a aquest tema.

Per això, amb motiu de l'exposició organitzada pel PSM Porreres i coordinada per Bartomeu Garí i Simó Tortella, l'Agrupació Cultural no va dubtar en col·laborar-hi en la mesura de les seves possibilitats. Pel mateix motiu hem cregut oportú que les nostres pàgines es fessin ressò per escrit, i perquè en quedi constància per a la posteritat, de la magnífica exposició que es va poder veure els dies de la fira. La presentació de l'exposició va ser a càrrec de l'historiador Manel Santana i des de Llum d'Oli li hem demanat que ens en fes una ressenya tot destacant-ne el seu contingut i la importància de dur-la a terme en aquests moments al nostre poble.

LA REPÚBLICA A PORRERES O LA RECUPERACIÓ DE LA MEMÒRIA HISTÒRICA

Manel Santana i Morro

La dictadura Franquista (1939-1975), imposada per la força de les armes, i amb el suport d'un sector social i ideològic ben concret, no va estalviar esforços per esborrar tot el que s'havia projectat i dut a terme durant la República que la va precedir (1931-1936). La repressió duríssima que es va exercir sobre els vençuts, amb l'eliminació física de molts dels seus protagonistes (molts d'ells en el terme de Porreres), i tota d'altra casta de càstigs terribles, feren que la prudència i la cautela fossin ben presents en molta gent quan s'havia de parlar, en públic i en privat, d'aquells anys i d'aquells fets. A tot plegat s'hi ha d'afegir un propa-

ganda abundant que posava a sobre d'un pedestal a Franco i als seus (per ventura així tenien el convenciment de ser més a prop del Cel) i es condemnava i s'atribuïen els crims més abominables a totes aquelles persones i ideologies que no eren del seu grat.

Totes aquelles tones de calç viva que es llançaren a sobre de la Segona República feren que amb el pas del temps molts dels seus protagonistes i molts dels seus anhels de reformes socials esdevinguessin un record, sovint deformat, i per a moltes generacions més recents uns vertaders desconeguts.

I és precisament aquí on rau l'èxit de Bartomeu Garí i Simó Tortella, organitzadors de l'exposició *La República, un temps oblidat* que s'inaugurà amb motiu de la fira de Porreres. Els esmentats Garí i Tortella, amb gran rigor i objectivitat varen saber fer entenedor al gran públic (cosa gens fàcil) el que suposà la Segona República i rescataren de l'oblit els seus personatges.

En les línies que segueixen a continuació donarem una ullada al contingut d'aquella exposició, juntament amb una sèrie de reflexions que molts dels que hi anàrem varem poder fer al voltant d'aquesta temàtica.

Si hi ha una cosa que es va procurar fer en el període republicà fou el de democratitzar la vida política. Els republicans s'afanyaren a obrir les portes i finestres de bat en bat perquè la democràcia participativa fos una realitat i amb ella arribassin els anhels de canvi i de reformes tant necessàries. Era molt el que s'havia de canviar perquè eren moltes les necessitats i privacions que patien amplis sectors de la societat: sanitàries, educatives i laborals, entre moltes altres.

Per això totes les ideologies, mitjan-

çant els partits polítics, hi havien d'estar presents tot exposant a la població allò a què aspiraven i que el poble esdevingués sobirà mitjançant el dret a vot (vull afegir que precisament el 1933 les dones votaren per primer cop a l'Estat espanyol). I això s'havia d'iniciar des dels ajuntaments escollits democràticament. Porreres no en fou una excepció, i batlles i regidors d'ideologies diverses foren escollits en unes eleccions municipals. Concretament entre 1931 i 1936 Porreres va tenir quatre batlles i d'entre ells hem de destacar **Climent Garau Juan** –marió–.

El llegat d'homes compromesos com Climent Garau esdevenen un element de reflexió i de reivindicació. Les seves idees i els seus desitjos els donaren a conèixer en les publicacions locals que sortien al carrer durant la República: *Porreras* i *La Voz de Porreras*. A més, i al marge d'ésser batlle el 1936, participà en l'organització del partit Republicà Federal de Porreres l'any 1931 i més tard (maig de 1935) d'Esquerra Republicana Balear de Porreres.

Al marge del dinamisme polític, la República es va caracteritzar per permetre l'existència d'un moviment associatiu prou abundant. Es crearen multitud d'associacions diverses i cadascuna de les quals pretenia assolir un objectiu ben concret. És a dir, el concepte de democràcia i de participació no s'havia de canalitzar tan sols mitjançant l'activitat política. La societat civil hi tenia moltes coses a dir, i d'aquí la proliferació d'entitats de tota casta.

A Porreres se'n crearen moltes ferm: sindicals (la Unió obrera i la Fraternalitat obrera), culturals (el Centre Instructiu i la Filarmònica Porrerense), Esportives i Religioses, entre d'altres. Totes elles esdevingueren prou actives i a l'exposició es recollien magnífiques

fotografies que donaven detall dels seus impulsors i seguidors, així com les seves activitats. D'entre d'ells voldria reivindicar la tasca d'homes com el mestre d'escola Miquel Ximelis Bisquerra –cotó– que estigué present en bona part de les iniciatives culturals i educatives del municipi durant la República. Miquel Ximelis, era d'aquells que pensaven que allà on hi havia una bona educació, amb una ciutadania instruída i crítica s'erradicarien molts dels mals gairebé estructurals que s'arrossegaven d'anys enrera. En aquest aspecte fou un dels més compromesos, tant a l'ajuntament, com al Centre Instructiu, a l'escola, i mitjançant la premsa. Els homes com ell no agradaven als amants de la intolerància i del llenguatge dels fusells.

El món educatiu és un dels altres blocs temàtics que molt encertadament Bartomeu Garí i Simó Tortella tractaren a fons. El govern del primer Bienni Republicà (1931-33) propicià una reforma educativa sense precedents, amb la divulgació de metodologies pedagògiques novadores i sobretot mitjançant la construcció d'edificis escolars. Pobles com Vilafranca, Montuïri, Consell, Valldemossa, Artà o Selva, entre molts d'altres, disposaren en aquest període d'un nou edifici escolar. A Porreres la qüestió educativa fou objecte de debats molts vius i que tengueren com a principal objecte de discrepància la qüestió de la religió a l'escola. Al marge d'aquesta qüestió, una de les fites que més desitjaven els republicans porrerencs era la de la construcció d'un nou edifici escolar. Aquesta era una de les necessitats més urgents a la Vila. Es feren les passes oportunes, s'elaborà un projecte i fins i tot les obres començaren el maig del 1936 (unes obres que mai no finalitzaren). La follia d'una guerra que mai havia d'haver començat feu que

aquesta il·lusió també fos enterrada, com molts dels cossos dels que s'hi implicaren.

El darrer bloc temàtic al qual volem fer referència és el de l'Església. És cert que aquesta institució tengué un paper indubtable en la vida social i cultural de la major part de viles illenques. A Porreres trobam homes d'empenta, com Lluís Crespi, i entitats molt dinàmiques com el Centre d'Acció Social. També és cert que els anys de la República foren prou difícils per a l'Església davant els projectes de secularitzar la vida municipal, i que el món escolar esdevingués laic. Ara bé, el que també és cert és que l'Església va donar aixopluc i legitimitat a tots aquells que s'aixecaren contra la República i propiciaren l'inici de la Guerra Civil (n'hi ha que molt encertadament l'anomenen la guerra *incivil*). Des de la trona, i fora d'ella, el bàndol "Nacional", i els seus aliats foren lloats, enaltits i venerats. El general Franco fou comparat amb els croats i gairebé assolí la categoria de Sant. La barbàrie fou minimitzada i sols se'n parlava de la que hi havia a l'altre bàndol. Quan acabà la guerra *incivil*, començava una altra etapa, per a molts, grisa, trista, plena d'absències i de silencis. Per a d'altres els perills de la República s'havien esvaït per sempre. Resulta prou il·lustrativa la frase que es podia llegir en una creu que amb motiu de la guerra s'havia pujat a Montisio: "*España empieza a amanecer*". Eren els anys del color blau.

Pens que el fet que s'organitzàs una exposició com aquesta és una bona notícia i un signe evident de maduresa democràtica. Un poble que assumeix el seu passat i hi reflexiona és un poble madur. La història mai s'ha d'oblidar perquè porta missatges i ensenyances que ens ajuden a entendre el que tenim avui.

Així ho degueren entendre molts dels que la visitaren el dia de la inauguració. Tots en parlaven i els més majors aportaven el seu record i el seu testimoni (que no cal dir que sempre és valuósíssim). Com a prova d'això un exemple: d'entre les nombroses imatges exposades hi havia un cartell que havia estat molts d'anys amagat. Era el d'una dona que simbolitzava la República i tenia escrites les paraules: *igualdad, fraternidad y solidaridad*. No se'n coneixia la procedència, ni on havia estat penjat originàriament. Una porrerenca em va assenyalar que el cartell, amb tant bell missatge, estava ubicat a les escoles públiques de Porreres.

D'altra banda, es retia un homenatge a tots els porrerencs assassinats amb motiu de la guerra *incivil*. Un homenatge que ha trigat a arribar, però que és d'unes dimensions extraordinàries per-

què al meu entendre esdevé un homenatge a totes les víctimes de les guerres.

Porreres amb iniciatives com aquestes està d'enhorabona. Com a ciutadà vull manifestar la més sincera gratitud als organitzadors i a totes aquelles entitats que hi col·laboraren i cediren les

dependències. Cal esmentar molt especialment el treball, les hores que hi dedicaren i el saber dels dos organitzadors. Sincerament, un treball magnífic i digne d'admirar.

Moltes gràcies **Bartomeu Garí** i **Simó Tortella**.

PAPERERIA ALMOINA

Llibreria - Fotocòpies - Objectes de regal

C/. Almoina, 10 • Tel. 971 16 80 19

PERRUQUERIA

extensions
tallats de moda
tints
banys de color
tota casta de metxes
moldejats
desarrissat
recollits
núvies
comunions
etc...

Non Estil
PERRUQUERIA I ESTÈTICA

UNISEX

ESTÈTICA

depilacions
neteja cutis
decoració d'ungles
tint de pestanyes
moldejats de pestanyes
massatges
manicures
pedicures
maquillatges

obert de dimarts a divendres de 9 a 12 i de 15 a 20 h - dissabte tot el dia

C/ Passaratx, 114 - Tel. 971 166 646 - PORRERES

EL DEBAT POLÍTIC A PORRERES

Continuam amb aquesta secció que vol proporcionar un espai de debat perquè els partits polítics que es presenten a les eleccions a Porreres puguin aportar els seus punts de vista sobre aspectes de política municipal. La redacció de la revista trameta les preguntes a tots els partits i es publiquen aquelles que han arribat abans de tancar l'edició. Se'ls demana que les respostes no tinguin més de quinze línies. També hi ha un espai de contrast amb els ciutadans, triats a l'atzar, perquè expressin la seva opinió.

Trobau que a Porreres hi ha feina per a tothom ?

Unió
Mallorquina

La veritat és que Porreres té una bona salut econòmica, sobretot si ho comparem amb altres pobles dels nostres voltants o de la resta de la Mancomunitat del Pla.

A Porreres s'han consolidat les antigues empreses de mitjan segle passat, amb una sèrie d'empreses noves que han sorgit durant els darrers 10 anys i que entre unes i les altres donen molts llocs de feina.

A més, el sector comercial i els autònoms tenen molta vida i iniciativa pròpia, la qual cosa fa que gent d'altres pobles venguin a la vila a comprar.

Si bé és veritat que són nombrosos els porrerencs o porrerencques que s'han de desplaçar a un altre poble o a ciutat per treballar, els darrers anys ha minvat bastant aquest fet. I encara que estam lluny de la plena ocupació, creiem que podem estar satisfets de la situació actual (sempre millorable), però que gràcies a la iniciativa i empenta de la gent de la vila, és bona.

Pensem que el panorama d'oferta i demanda ha canviat amb els anys. Així com fa uns 15 anys els porrerencs i les porrerencques havien de sortir de la vila per anar a fer feina perquè a Porreres no n'hi havia per tothom, ara hi ha més oferta de feina i ha de venir gent de fora per ocupar els llocs de treball que s'ofereixen a la vila. És a dir, ara hi ha més llocs de feina i una manca de mà d'obra en llocs o professions que no necessiten una preparació qualificada.

També hi ha el que ha passat sempre, que porrerencs que treballen a la banca o són funcionaris se n'han d'anar a Palma perquè aquí no hi ha feines d'aquestes per a tots els qui aspiren a una millora professional.

Evidentment per a tothom no hi ha feina, però sí que n'hi ha molta. El fet que Porreres augmenti de població demostra que estam en un moment de bonança econòmica i que no sols la població autòctona té feina, sinó que es necessita mà d'obra d'altres llocs.

No podem fer afirmacions tan positives si parlem d'estabilitat laboral. Els sectors econòmics porrerencs creen molts de llocs de treball, però aquests treballs no generen grans beneficis, ni als treballadors, ni als petits empresaris, ni al sector serveis i tenim una població flotant en funció dels contractes que sovint són de temporada.

La feina més habitual que es pot trobar sol ser una feina poc especialitzada, amb mà d'obra poc preparada i que sovint canvia de lloc de treball i de sector. Feina especialitzada i amb demanda de professionals preparats acadèmicament n'hi ha poca, per això sovint els

nostres joves més preparats s'han de traslladar a viure a altres indrets.

Necessitam un bon transport públic amb molta franja horària i assequible, ajudes i informació per la formació laboral i que s'impulsi el polígon industrial de la vila perquè s'hi ubiquin les empreses de la vila, i d'altres de fora, cosa que ens podria proporcionar el tipus de treball que cerquen els nostres joves, un treball segur, especialitzat i rentable.

Si miram les xifres d'aturats es podria dir que hi ha feina, però nosaltres volem fer una reflexió, hi ha feina però de baixa qualitat. Amb això no volem dir que siguin feines dolentes, el que volem dir és que, sobretot els joves, quan acaben el cicle d'estudis obligatoris es posen a fer feina sense pensar amb el seu futur, els interessa més tenir quatre doblers dins la butxaca que continuar estudiant. També pot passar que la família no els pugui ajudar. Les causes poden ser distintes, però si ho comparem amb la resta de l'estat o amb Europa, el nivell d'estudiants és baix. Esperem que amb el nou institut es pugui canviar la tendència.

ELS CIUTADANS OPINEN

Trobau que a Porreres hi ha feina per a tothom ?

GASPAR BARCELÓ JANER
Empleat de banca

Devora altres pobles de la part forana, a Porreres hi ha molta feina perquè hi ha moltes fàbriques de construcció. Per exemple, la gent facultativa ja no té tantes oportunitats perquè aquí ja no hi ha tanta feina d'aquest tipus. Per ventura amb l'institut n'hi haurà més.

ISABEL LLULL
T treballadora familiar.
Residència d'ancians.

Sí, i n'hi ha pel qui en vol fer i molt més sí és una persona feiner. La gent que fa bona feina no sols en troba, sinó que la cerca per fer-ne. Puc parlar des de la meua experiència, sempre que he volgut fer feina n'he trobada. El problema crec que són els treballs especialitzats de coses que no hi ha a la vila o n'hi ha

poques. Però també existeixen altres feines que a la vila sobren i que no es troben treballadors i s'ha d'agafar mà d'obra d'altres indrets, com és la feina de foravila. Per altra part em sembla molt bé que aquests immigrants puguin trobar un lloc de treball i que tinguin l'oportunitat de sortir-ne endavant.

És molt positiu que les persones puguin triar la feina que més els agrada. Si una persona fa feina de gust, rendirà molt més en el seu lloc de treball, perquè la farà sense passar pena i molt més animada. De totes formes, enlloc et regalen res i si vols un bon treball aquest s'ha de guanyar, demostrant que en vols i en saps fer.

JORDI MEDINA
Guixaire

A Porreres, igual que a tota Mallorca, hi ha molta de feina per a tota la gent que en vulgui fer. La gent feiner i que en vol fer sempre en troba, a mi no me n'ha mancada mai. Un dia d'aquests escoltava ràdio *Murta*, la ràdio de Montuiri, i es van anunciar unes vuit empreses porrerenques que oferien llocs de treball i he sentit comentaris que alguns d'aquests treballs fa un cert temps que ja s'anuncien a *Porreres ràdio*, i que algunes d'aquestes empreses tenen dificultats per a poder trobar gent per anar-hi a fer feina.

PLUVIOMETRIA

Germanes Barceló-Crespí

SETEMBRE 2004

Dia 15.....	23,50	litres/m ²
Dia 26.....	02,00	litres/m ²
Total	25,50	litres m²

OCTUBRE 2004

Dia 09.....	22,80	litres/m ²
Dia 12.....	05,00	litres/m ²
Dia 18.....	00,30	litres/m ²
Dia 25.....	00,10	litres/m ²
Dia 27.....	01,00	litres/m ²
Dia 28.....	08,70	litres/m ²
Dia 29.....	00,60	litres/m ²
Dia 30.....	03,20	litres/m ²
Dia 31.....	00,10	litres/m ²
Total	41,80	litres m²

NOVEMBRE 2004

Dia 01.....	00,80	litres/m ²
Dia 04.....	01,60	litres/m ²
Dia 05.....	05,10	litres/m ²
Dia 07.....	00,60	litres/m ²
Dia 08.....	01,30	litres/m ²
Dia 10.....	07,10	litres/m ²
Dia 11.....	28,70	litres/m ²
Dia 12.....	19,40	litres/m ²
Dia 14.....	06,30	litres/m ²
Dia 29.....	07,20	litres/m ²
Dia 30.....	00,20	litres/m ²
Total	78,30	litres m²

ALGUNES TRADICIONS NADALENQUES

Margalida Barceló i Taberner

Com és que cada any per Nadal decoram la casa i els carrers de pobles i ciutats? Quan ens posàrem d'acord per fer-ho tothom alhora? Per què tenim el costum d'enviar postals de Nadal? Sempre ha estat així? A continuació farem una mica d'història d'algunes tradicions nadal·lenques.

Les neules

Són un dels elements decoratius de les esglésies i dels betlems de Mallorca més representatius. El seu origen prové, com a mínim, de l'edat mitjana en les neules que consumien els reis i les altes jerarquies eclesiàstiques d'Aragó i Mallorca. Estaven elaborades amb aigua i farina, ingredients que s'han substituït pel paper, és a dir, s'han convertit en un guarniment que no es menja. Es penjaven a les esglésies per anunciar que s'acostaven les festes, i segons alguns autors representaven les teranyines de la cova del Naixement.

Conten que fa anys, quan se celebrava la festa de la Sibila per als més petits, els fils que aguantaven les neules confluien sobre la trona i quan ella els tallava amb l'espasa, les neules queien sobre els infants que estaven ben preparats per engolir-les.

És una artesanía que fins fa poc només elaboraven els capellans, frares i monges de clausura.

Actualment és un element decoratiu prou estès i que convé mantenir ja que és una de les aportacions més genuïna a les festes nadal·lenques.

El betlem

Pareix ésser que el costum de repre-

sentar el poble de Betlem i la cova del naixement prové de les petites imatges dels déus de la llar, protectors de les cases, que es guardaven dins els altars domèstics de les cases romanes. També s'han trobat tradicions semblants a les regions germàniques quan en els solsticis construïen petites representacions del moment amb estatuetses petites dels déus protectors. La primera escenificació s'atribueix a Sant Francesc d'Assís. Devers els segles XVII-XVIII l'escenificació del betlem s'estén a altres indrets i és a les terres de la Mediterrània on hi trobam un caràcter marcadament popular i espontani enfront del caire luxós dels betlems que només es feien a les cases de nobles d'altres llocs.

El caganer

Personatge dels betlems de Catalunya, Itàlia (*pastore che caca*) i Portugal (*caganeiro*). Segons el folklorista Joan Amades és com un amulet, una forma d'invocar la fortuna: mentre adora l'infant, adoba el terreny i fa vots per a la propera collita.

Les postals de Nadal

Sembla que varen ser els repartidors del *Diario de Barcelona* els iniciadors del costum, l'any 1831, amb un escrit per felicitar la Pasqua de Nadal. Els anglesos reclamen la seva paternitat per al noble Sir Henry Cole.

L'arbre de Nadal

L'origen prové del culte al roure dels pobles indoeuropeus, 200 anys abans de Crist. Ornaven el roure amb pedres i teles. Entre aquest roure i l'actual imatge de l'abet carregat de regals i guarniments hi ha uns quants segles de diferència i la mà de l'astut Sant Bonifaci, un gran propagandista (si és que es pot dir així) de l'edat mitjana. Ell va domesticar la majoria dels mites i ritus dels pobles germànics per tal d'adaptar-los a la creença cristiana. Un dels arguments per canviar el roure en abet va ser el d'identificar la seva forma triangular amb la representació de la Santíssima Trinitat. Al principi, sols s'hi penjaven dolços i fruites, els altres guarniments es varen introduir al segle XIX.

És una tradició centreeuropea que s'ha estès arreu del món occidental, encara que a la Mallorca de principis de segle XX es pot dir que no existia i es va començar a introduir com a una decoració de comerços i botigues, abans d'entrar dins les cases particulars. A Centelles (Catalunya) penjaven un pi damunt l'altar major de l'església, cap per avall, adornat amb pomes, símbol de la fecunditat que s'espera per a l'any que ha de començar. Les arrels girades cap al cel indicaven la unió fecunda de la força de la terra i el cel.

El nadaler (Mallorca) o el tió o caga tió (Catalunya)

Es tracta d'una tradició catalana, els orígens de la qual procedeixen també del culte a l'arbre: el tronc mort que reviscola. La gran rabassa que ha cremat tota la nit i tot el dia de Nadal per reunir al voltant de la seva escalfor tota la família i amics durant la nit més llarga i el dinar de l'endemà, es relaciona amb la incertesa que vivien les primeres cultures europees en arribar el solstici d'hivern.

Abans de ser cremat pren vida en cagar torró i regals per als infants de la casa.

A Mallorca, li deien Nadaler. Uns dies abans de Nadal es transportava a la casa i els infants li duien menjar, i la nit de Nadal abans d'anar a Matines li pegaven cops amb un bastó dient-li *tió caga torró* i cantant-li *caga tió avellanes i torró, si no vols cagar no et donarem*

menjar; perquè amollàs els torrons, confits i juguetes que els pares havien amagat.

Cirereta del bon pastor o de betlem

Fruit del brusc, en forma de bolletes vermelles, que s'empra per adornar els betlems. El fet de convertir aquesta planta a les Illes Balears en símbol de Nadal i d'utilitzar arbres en altres indrets, com és el cas dels avets, ha provocat la seva excessiva utilització i en alguns indrets el seu perill d'extinció. A l'antiguitat els druides i els celtes utilitzaven el vesc i l'església el va prohibir per idolatria i va proposar l'arbust del grèvol perquè les seves fulles recordaven les espines de Crist i les bolletes vermelles les gotes de sang.

La ferradura

Segons la tradició les bruixes li tenen tanta por com a la creu, per això anaven en graneres en lloc d'anar en cavalls. És convertí així en símbol religiós per oposició als rituals no cristians.

PUB RESQUILLS
ES TRUI
DE PORRERES

C/ Pou Florit, 14 - PORRERES

Bar - Restaurant
"SES FORQUES"
Especialitat de la casa: PASTA

Menús diaris i menjar a la carta Paella per encàrrec
Ctra. Porreres - Montuiri, Km. 0,500 - PORRERES - 07260 - Tel. 971 16 81 76

**centre
d'anàlisis
biològiques
s.a.**

Anàlisis Clíniques

Antònia Sastre Barceló
Farmacèutica

Consulta: Dilluns, dimecres i divendres
de 8:30 a 10 hores

Carrer l'Almoïna, 49
Tel. 971 64 70 84

Assegurances: Adeslas, Asisa-Muface, Agrupació Mútua,
Axa-Mare Nostrum, Imeco-Caja Salut, Groupama, L'Aliança, Novomedic...

FRASES FETES I LOCUCIONS (X)

Joan Servera Nadal - Gaspar Barceló i Barceló

Qui és que mai no ha dit o ha sentit a dir:

Saber de quina cama es coixeja

Fer cara de pocs amics

Anar a ferrar es mul

Fora son

Beure més que un clot d'arena

Fer es faristol

Un pic i oli

Deixar mig embastat

Fer oli

Donar ranxo de pres

A un ca magre tot són puces

Li ha vengut més just que sa pell des nas

Molts i grossos

Nedar com un peix

No t'hauries de morir mai

Fer figa

No el veuen ni pes cap ni per sa cua

Estar en el cel

No ser peix ni carn

Ser un penjat

Sempre frissa que pareix que du un pebre coent dins es cul

Estar embadalit

Ser un miot

Xerrar pes colzes

Fer una escampadissa

Fins a sa darrera mata hi ha conills

Tenir més gana que un guinavet nou

Qui té duros fuma puros i qui no en té fuma paper

Venir de buit

Ser més dur que una encruia

Qui menja sopes, se les pensa totes

Posar sa collera

Qui canta els seus mals espanta

Parèixer una rata traginera

Posar sa menjadora alta

Qui no plora no mama

No deixar fressa (indicis)

Quan tenim blat no tenim sac, i quan tenim sac no tenim blat

Qui no té seny no té fred

Partir escapat

No aguantar-se de cap bolla

Qui bada cau

Et conec herbeta

Anar a la mar i no trobar aigo

Mai en ve una de tota sola

Donar una ditada de mel

Serà lo que Déu voldrà

Un pic a l'any no fa mal

Acabar de rompre

Ser un pitorreo

Qui té un bon amic té un bon abric

Vols sopes?

BAR - RESTAURANT

N'Herreveta

MENJAR A LA CARTA

de 13.00 h. a 15.30 h. i de 20.00 h. a 23.30 h.

ENTREPANS / PA AMB OLI / HAMBURGUESES
GELATS / BATUTS / SUC DE TARONJA NATURAL

Camí de Marina, s/n - 07260 Porreres - Tel. 971 168 464

FERRERIA CAN BATXÀ

TOT TIPUS DE FEINA I ARTESANIA EN FERRO

PAU JOAN CASAS JULIÀ

C/. Pare Molina, 9 - baixos - 07260 PORRERES
Telèfons: 971 166 645 - 636 610 211

LES MANS AL FOC (XXXIII)

ALTERNATIVES

Joan Sorell Adrover

Les arengues d'en José Antonio eren seguides per la comissió gestora del 36-37-38.

Afirmar que hi pot haver teories alternatives, requereix sostenir que les diverses teories així anomenades són de qualche manera comparables, de manera que pot discutir-se sobre l'adequació o acceptabilitat d'una teoria respecte de les altres. Es pot, efectivament, no arribar a cap conclusió definitiva al respecte —en virtut de suposar-se— per exemple, que una teoria determinada T, ofereix avantatges que no es troben en una altra teoria determinada, T1 -, però a la vegada T1 ofereix avantatges que no es troben a T-. El problema, per descomptat, és el de saber el que es pot comptar com “avantatges”. En tot cas, se sol entendre per teories alternatives quelcom així com “teories rivals”, pot ser en lluita permanent entre si, amb “punts d'avantatge” i de “desavantatge” que van variant en el curs del descobriment, formulació, reformulació, refinament, etc., de les teories corresponents.

És obvi que la paraula “alternatiu”, tant si és aplicada a teories en general com si —com és propi i desitjable— és aplicada a un determinat tipus de teoria (teories

físiques, teories socials, sistemes formals, etc.), és una paraula summament llengadissa, pel fet que no és possible saber exactament que s'entén per ella excepte si es proposa aclarir-la mitjançant nocions tal com la suplantació, rivalitat, complementarietat, etc. les quals, a la seva vegada no són enteses correctament excepte si es precisa en què consisteix l'alternativitat de la qual es parla. La disputa al voltant de les teories alternatives —i, en general, la discussió sobre sistemes o estructures alternatives es manté amb freqüència a un nivell molt vague i general. La vaguetat pot disminuir quan es precisa fins a quin punt, o en quina proporció, una teoria es declarada alternativa. Si és completament alternativa, tenim el cas d'una pluralitat de teories no comparables entre si, però si no són comparables de qualche manera deixen de ser alternatives. Si ho és relativament, llavors cal admetre que pot suplantar una altra teoria, però des del moment que la suplanta deixa de ser alternativa. L'alternativitat entre la comissió gestora que presidia en Climent Garau i les que la succeïren s'havia produït de la manera

més violenta possible, per mitjà de la guerra. Per tant, la teoria que representava en Climent Garau i la teoria que representava n'Enric Julià es presentaven a simple vista com a clarament rivals. No obstant això, a efectes pràctics, no seguien camins molt diferents, sobretot quant al desenvolupament de les infraestructures del poble, encara que es volguessin marcar les diferències. Tothom sabia que Porreres necessitava accions polítiques urgents en matèria d'obres públiques i que l'Ajuntament no s'havia de limitar al “folklorisme patrioter” que imperava aleshores.

La segona comissió gestora feixista deixà temps enrera “aparcada” la construcció de l'edifici de l'escola pública per dedicar aquests mateixos esforços a la reforma de la Casa Consistorial. Però l'alternativa al projecte de l'escola no va acabar de funcionar pel fet que el comandant militar de les Balears els va retirar la subvenció de 20.032'90 pessetes sol·licitada a la Junta Nacional contra el Paro. Per aquest motiu, la reforma es va haver de fer amb la quantitat de 25.942'41 pessetes disponibles a les arques municipals, i demanant prèviament l'excepció de subhasta.

Hi havia un altre assumpte pendent, l'alternativa al projecte de urbanització de la Plaça d'Espanya. Això es començà a decidir en una sessió ordinària del dia 28 de març de 1938 amb els següents termes: “Llavors i davant la dificultat que cada dia es nota en la circulació de vehicles de motor mecànic pel carrer de Ciutat per mor de la seva estretor a l'entrada per la part de la placeta de Can Lluç, s'acorda per unanimitat procedir a la reforma i expropiació de tota la part que sigui necessària per a donar-li major amplària i a tal efecte es designa l'arquitecte D. Enric Juncosa perquè a la màxima brevetat possible procedeixi a aixecar el planell a que s'ha de subjectar aquesta reforma”.

TOT ANANT PER LA RIBA *

Xavier Quatrecases

M'agrada anar per la riba,
ben a la vora del mar, agafant la teva mà.
I posar-nos noms nous! I a totes les coses!
Néixer de nou a cada passejada.

Descobrir-ne els colors, les olors, els sabors...
Descobrir la vida de nou, clara i transparent, que
se'ns ofereix,
plena de llepolies!

Sentir els ocells per primer cop; la força del vent, i el
mar, que mai és igual.
També, perquè no, a la noia de la botiga que no li
sabem la cara i potser
avui li sabrem.

I així fer de cada dia, de cada instant,
un espai per omplir, un interrogant per resoldre,
humilment, sense presses
nets i nus de tot perjudici!

Sa Tanca. Santa margalida, 2004.

* nota: *ens aquest escrit hi ha varies referències a
poesies d'en Salvat Papasseit, ho reconec!!*

PLANS DE PENSIONS

ARA

AVANTATGES IMMEDIATS

Estalviau impostos pensant en el futur

 BANCA MARCH

Estanc Can Poo

Segells de goma. Tota casta d'impresos d'impremta.
Havans gravats per a festes.
Llibres de text. Revistes. Articles de papereria.
Juguetes. Perfumeria. Articles de regal

Avinguda Bisbe Campins, 12. • Porreres.
Tels. 971 64 70 24 - 971 64 78 70

SUPERMERCAT CAN MURTO

*Carnisseria, xarcuteria, peix congelat,
merceria, perfumeria*
AMB SERVEI A DOMICILI

C/ Sa Galla, 94 - Tel. 971 64 70 53 - PORRERES

INAUGURACIÓ DEL CAMP DE GESPA

Antoni Gornals Mesquida

El poble de Porreres, i molt especialment els aficionats al futbol i totes les persones relacionades d'una manera o altra amb aquest esport, visqueren el passat diumenge dia 7 de novembre una jornada esperada i desitjada des de feia anys, amb la inauguració de les reformes realit-

zades al camp de futbol que han suposat la instal·lació de la gespa artificial i la construcció d'unes grades.

L'acte inaugural, que va comptar amb una nombrosa assistència de públic, el realitzaren les autoritats locals, encapçalades pel batle de la vila Joan Sastre, i el president de la U. E. Porreres Antoni Palerm. L'inici fou davant l'Ajuntament, a les 11 del matí, i les autoritats, acompanyades per la Filharmònica Porrerenca, es dirigiren cap a Ses Forques, on esperaven els jugadors de totes les categories del club i el públic assistent. També hi foren presents el president de la Federació Balear de Futbol Miquel Bestard i l'exjugador del Mallorca Paco Soler.

A continuació es presentaren les 10 categories del club, que enguany compten amb la novetat d'un equip femení i un equip veterà. L'acte acabà amb uns partits entre els equips Aficionat de III Regional, Veterans i Juvenils, en el qual "Chichi" Soler féu la treta d'honor, i amb un refrigeri per a tothom.

NOVA TEMPORADA DE BÀSQUET

Nova temporada de bàsquet, tota plena de novetats i al·licients. El club ha augmentat en nombre de jugadors i jugadores, s'ha incrementat el nombre de categories federades i un equip sènior ha pujat de categoria, tota una aposta per al club porrerenc.

Enguany són vuit les categories que conformen el Club Bàsquet Porreres, tres de les quals no estan federades (categories Iniciació, Benjamí i Aleví) i cinc que disputen la lliga com a equips federats (Mini-bàsquet, Infantil femení, Cadet femení, Sènior Provincial i Sènior 1ª Nacional).

Des d'aquí volem desitjar a totes les entitats esportives de la vila una temporada plena d'èxits i victòries.

PRESENTACIÓ DEL CLUB VOLEIBOL PORRERES

Enguany s'ha constituït a la vila un club de voleibol, C. V. Porreres, amb un equip format per jugadors porrerencs que

competeixen en una lliga que s'inicià dia 9 d'octubre i que acabarà dia 9 d'abril del 2005. L'equip entrena i disputa els seus partits com a local en el pavelló Joan Llaneras, els disabtes a les quatre de l'horabaixa.

La presentació del club va ser dia 3 d'octubre de 2004 al pavelló Joan Llaneras i aquesta és la plantilla de jugadors de l'equip: Toni Gámez Matas, Pep Toni Bauçà Vidal, Miquel Coll Escandell, Sebastià Pérez Noguera, Xisco Pérez Noguera, Joan Servera Sitjar, Joan Andreu Colom, Joan Juan Sitjar, Biel Martorell Lliteras, Rafel Adrover Bauçà i Joan Solivellas Sabater. L'equip és entrenat per Panxita Rodríguez Vargas.

EL SABER NO OCUPA LLOC

Maria Antònia Nicolau Rosselló

Darrerament no hi ha dia que o a un diari, o a un canal de televisió o a una tertúlia de la ràdio no surti el tema de les classes de Religió.

Fou precisament per aquest motiu que vaig ésser convidada a participar en el programa del Canal 4 "De primera mà", com a professora d'un Centre concertat que té una proposta educativa cristiana.

Va ser molt interessant l'experiència perquè vaig poder exposar com en una societat civil plural i autònoma val la pena explicitar l'opció de sentit que té un centre pedagògic d'identitat cristiana davant el pluralisme religiós que hi ha a la nostra societat, i com aquesta identitat està lligada a la Persona de Jesús i al seu projecte d'amor i de justícia. Perquè convé no oblidar que uns dels valors essencials que destaca l'Evangeli és el respecte a cada persona tal i com és i tal i com pensa, i això implica molt més que una actitud tolerant, ja que és acollida de l'altre amb una mirada positiva i una convidada al diàleg.

Pens que és des d'aquí des d'on s'ha de tractar el tema, tenint en compte el pluralisme religiós i caminar cap a una confluència dels valors fonamentals de tota persona.

Qualsevol Centre d'inspiració cristiana, des del meu punt de vista, no pot ser neutral, però tampoc ha de monopolitzar, ni catequitzar, ni imposar, sinó que ha d'oferir els valors cristians per preparar els alumnes per dialogar a les places i carrers amb els homes i dones sobre qüestions que afectin a tota la humanitat.

I precisament aquí escau molt bé la carta que va sortir publicada a La Van-

guardia, dia 11 de juliol, on Jean Jaurés (1885-1914), un agnòstic francès contestava al seu fill que li havia demanat un certificat per estar exempt de la classe de Religió, com agnòstic i com a pare que estimava el seu fill, li contestà amb fermesa i delicadesa així:

"Estimat fill: me demanes que t'eximeixi de cursar religió per a ser digne fill d'un home sense conviccions religioses. Aquest certificat, estimat fill, no el t'enviï ni el t'enviaré mai. No és que no vull que siguis clerical, encara que no hi ha perill. Quan tenguis l'edat suficient per jutjar seràs completament lliure, però tenc un decidit interès en què la teva instrucció i educació sigui completa i no ho seria sense l'estudi de la religió.

¿Com podria ser complet sense un coneixement suficient de les qüestions religioses, de les que tothom discuteix? ¿Voldries tu, per ignorància voluntària, no poder dir ni una paraula sobre aquest tema, sense exposar-te a dir un disbarat? Estudies mitologia per a comprendre la història dels grecs i dels romans, i ¿què entendràs de la història d'Europa i del món sencer després de Jesucrist, sense conèixer la religió, que va canviar el nostre món i va fer néixer una nova civilització?

¿Què seran per a tu les obres mestres de l'Edat Mitjana i del temps moderns si no coneixes els motius que les han inspirades i les idees religioses que els donen sentit?

¿Pots deixar de conèixer Bousset, Fenelon, Larcordier, De Maistre, Veillot i tants d'altres que s'ocuparen exclusivament de qüestions religioses, i també de Corneille, Racine, Hugo, grans mestres que deuen al cristianisme les seves

més belles inspiracions? Fins i tot a les ciències naturals i les matemàtiques hi trobaràs religió. Pascal i Newton eren cristians fervorosos; Ampere era piadós; Pasteur provava l'existència de Déu i deia haver-la trobat mitjançant la ciència de la fe d'un bretó.

Ho he de confessar, la religió està íntimament unida a totes les manifestacions de la intel·ligència humana. És la base de la nostra civilització. I és col·locar-se fora del món intel·lectual i condemnar-se a una inferioritat manifesta no voler una ciència que han estudiat i que tenen en els nostres dies tantes intel·ligències tan clares.

Aquesta carta et sorprendrà. Però és necessari, fill meu, que un pare digui sempre la veritat als seus fills. Cap compromís em podria excusar si permetés que la teva instrucció fora incompleta i la teva educació insuficient",

Des del meu punt de vista de professora d'Història, de Religió i de Cultura Clàssica pens que la classe de religió és necessària. Una altra cosa és si, a vegades, el/la professor/a són competents en la matèria. Els qui treballam en aquest camp, sabem que tant de Matemàtiques, com de Llengua, hi ha professors més preparats o amb ganes de fer-ho millor. Però el que és cert és que no podem confondre classe de religió i catequesi, perquè són dues coses molt distintes. I quan hi ha gent que manifesta que la religió és una cosa privada, des del meu punt de vista crec que no és correcte, perquè estudiar el fet religiós i la seva influència és conèixer les arrels de qualsevol cultura o civilització, per això crec que és certa la dita: "el saber no ocupa lloc"

UN DE CADA TRES ESTAM EN SITUACIÓ DE RISC SOCIAL

Gabriel Roig Bauçà

Escoltant la ràdio vaig sentir una informació que em va impactar molt i que avui m'agradaria exposar en el Llum d'Oli. S'anunciaven els resultats d'un informe d'estudis socials realitzat per una coneguda empresa bancària de l'Estat espanyol i d'aquesta informació voldria destacar-ne la dada següent: **més del 30 % de la població espanyola està en situació de risc d'exclusió social.** És a dir, gairebé una de cada tres persones està en perill de caure en una situació de marginació social, bé sigui produïda pel baix nivell d'ingressos, el baix nivell d'estudis, l'edat avançada, la inestabilitat laboral, etc.

A partir d'aquestes dades els meus dubtes són: estam en un país desenvolupat o en un país que porta un sistema econòmic que ens condueix a la desaparició de la classe mitjana? Estam en un país on es prioritzen els interessos de la gran massa de la societat o en un país on s'aposta per l'enriquiment d'uns pocs empresaris? Està la societat prou informada de les polítiques que es porten a terme o simplement es vota a un personatge carismàtic i televisiu? No estam una mica massa enlluernats per un sistema de fer política de tipus sensacionalista? No seria necessari que els polítics

aportassin sistemes o solucions als problemes reals de la societat i deixassin anar aquesta dinàmica de protagonisme mediàtic buit de contingut? No serà que estam massa passius davant les polítiques que es duen a terme i que afecten de manera directa la societat? La veritat és que es fa difícil respondre totes aquestes qüestions, però tal vegada la resposta és prendre un poc de consciència de la situació en què ens trobam i cercar polítics que, a diferent nivell de competències polítiques, intentassin posar remei a aquest greu problema que ens afecta de manera tan directa.

**jaume
sastre
soler**
materials de construcció

ceràmiques i gres bigues imitació fusta
ciments saques aïllants canonades
lloguer de minicontenidors (Servei a domicili)

CARRER NOU, S/N
(SORTIDA CTRA. PORRERES-VILAFRANCA)
07260 - PORRERES
TEL. I FAX: 971 647102

Sebastià Vidal Mas
Foto Vidal - Porreres

Avinguda Bisbe Campins, 22
Telf. 971 64 73 20

CAFÈ
i
TEMPTACIONS

C/ Lluís Vives s/n Tlf: 657 434 679

BAR
Ca'n guillem

Tel. 971 64 74 95 PORRERES

SENTIR EL TEATRE: MARGALIDA GRIMALT

Caterina Oliver

Margalida Grimalt, 30 anys, llicenciada en psicologia i amb dedicació única i exclusiva al teatre des que acabà els estudis universitaris. El passat mes d'octubre va guanyar el certamen de monòlegs del programa cultural **Art Jove 2004** amb la interpretació de *La dona jueva* de Bertol Brecht. Un premi dotat amb 3000 € i que va aconseguir després de passar diverses fases classificatòries, a la primera de les quals s'hi presentaren 34 aspirants.

Actualment forma part de les produccions *Història(es)*, que s'ha representat al teatre Xesc Forteza pel desembre, *Feroe*, la nova producció d'**Iguana teatre** que s'estrenarà pel gener al Teatre del Mar i *Mira'm de La Cia*. En Blanc, que estarà en cartellera al Teatre del Mar pel febrer.

Va començar la seva formació teatral l'any 95 al *Teatre Sans*, i després amb

professors com Joan C. Bellviure, Jon Davison, Antonio Fava (Itàlia), Nicole Kehrberger i Philippe Gaulier (Londres), entre altres.

Ha treballat amb diverses companyies i directors, però el muntatge més significatiu per ella ha estat *Història(es)*, de la fundació Teatre Principal, dirigit per Joan C. Bellviure, un espectacle creat a partir d'històries reals contades per gent de Mallorca que ha suposat i suposa un gran èxit de crítica i de públic. D'aquest espectacle, el que recorda d'una manera més entranyable, és la reacció emocional dels protagonistes reals de les històries, quan les veien representades.

Recorda que, quan va començar a fer teatre, la seva família dubtava que *d'això en pogués fer la seva professió*, però *en aquests moments veuen i creuen*, comenta na Margalida, *que el temps no els ha donat la raó i que el més important és treballar en el que et faci sentir millor*.

Des de fa pocs mesos és la presidenta de l'Associació d'actors i actrius professionals de les Illes Balears. La seva funció principal és intentar negociar amb les institucions pel bé de la professió. Expressa que el problema real no és que s'inverteixen pocs doblers en cultura, sinó que s'inverteixen malament: *els polítics, comenta, es creuen capacitats per fer de gestors culturals o de productors teatrals, sense tenir en compte els professionals del sector. Aquest és el problema: fan i desfan sense conèixer la realitat teatral*.

És important la formació acadèmica dins el món del teatre?

La formació és importantíssima, com en qualsevol ofici. Encara que la gent no ho cregui, a aquesta feina hi ha una part tècnica que s'ha d'aprendre.

De totes maneres, com passa en totes les professions artístiques, és imprescindible un talent innat, si no hi és, no passaràs de ser tècnicament correcte, per molta escola que tenguinis.

Actualment moltes de professions necessiten un reciclatge constant per estar al dia, competir i ser bons professionals. I a la teva professió cal fer, també, tot aquest esforç de formació?

Sí, la formació no acaba mai. Es fan tantes coses pel món i hi ha tantes coses interessants per conèixer que quedar-se acomodats, amb el que saps i el que has fet sempre, és el més perjudicial per a qualsevol actor. Hi ha d'haver una recerca contínua, una inquietud de creixement actoral i personal. És el que passa a la vida mateixa.

Avui en dia i a les Illes es pot viure , únicament i exclusivament, d'aquesta feina?

Jo de moment puc fer-ho. De totes maneres, és una professió massa inestable, perquè pots tenir temporades de màxima activitat i èpoques en que en tens molt poca i t'has d'estrenyer la corretja, però ja he après a viure amb això. Potser si tingués fills la cosa canviaria. Realment som pocs els actors mallorquins que ens dedicam exclusivament a la interpretació, però això passa un poc per tot, no només aquí.

És veritat que en el món de l'espectacle, que sembla divertit i despreocupat, hi ha tantes tensions i enveges?

No, això és mentida. Clar que hi ha certa competitivitat, però passa més a nivell de companyies que d'actors. No hi ha més rivalitats que les que hi pugui haver en qualsevol altre àmbit.

Explica com s'organitza la jornada d'una actriu?

La jornada canvia en funció del moment en què et trobis. En l'època d'assaigs es fa un horari més corrent. Si faig temporada a un teatre, procur dormir tot el matí i vaig al teatre

dues hores abans de la funció. Aquests dies sempre acaben tard. Quan fas gira és quan tot es complica: agafar vols molt d'hora perquè s'ha de muntar, descansar poc durant el dia, desmuntar després de la funció i partir cap a un altre lloc al matí següent, ... És el més esgotador, però també és el més divertit i on passen les millors anècdotes.

Creus que la gent no s'agafa seriosament aquesta professió quan es parla de la comèdia i els comedians?

La professió d'actor sempre ha estat molt poc valorada, i encara avui en dia, si no ets un actor de gran èxit mediàtic, la gent et mira amb un somriure maliciós i et fa una de les tres típiques preguntes: "Però vius només d'això?", "I quan et veurem per la tele?", "Ja t'ha cridat n'Almodóvar?". En fi ...

Na Margalida no atura en la seva tasca interpretativa i de gestió teatral. Enhorabona pel nou càrrec que acabes d'assumir i pel guardó Art Jove 2004 que has guanyat. Llum d'oli et desitja molt d'èxit dins la teva vida professional i artística.

Amb poques paraules

Una paraula: sentir.

Un gest: somriure.

Una data: 22 de maig.

Una parella: en Jaume i na Miquela, protagonistes d'una de les *Història(es)*.

Una persona important en la teva vida: una? N'hi ha més.

Un poble o una ciutat: Barcelona.

Un viatge: record molt especialment un que vaig fer a Toledo. Per fer: la Patagònia.

Un teatre: Teatre del Mar.

Una obra excepcional: *L'hort dels cirerers*, una producció del Teatre Lliure dirigida per Lluís Pascual.

Un llibre: *Cien años de soledad*, de G. García Márquez.

Un actor: Hector Alterio.

Una actriu: Lluqui Herrero.

Música: depèn sempre del moment.

Un vici: som bastant impertinent.

Un plat: pasta, sempre pasta.

Tres coses que te'n duries a una illa deserta: no hi aniria mai, m'atabala només pensar-ho.

I a una gira: el mòbil, el necessari i un llibre.

Un racó de Porreres: Monti-sion.

La família: sempre els he tengut molt a prop.

Els amics: imprescindibles per sentir-te bé.

Els companys de repartiment: t'hi relaciones tant que en molts casos acaben essent bons amics. En Llorenç va començar així...

PROJECTE MADRASSA. PRIMERA PART.

Comissió pedagògica de l'ONG "Escola en Pau"

Nins i nines del projecte madrassa durant una classe

Madrassa: paraula àrab que significa "escola".

I d'això tracta aquest projecte, d'escolaritzar nins i nines que a causa d'un conflicte bèl·lic de divisions territorials han nascut a un camp de refugiats.

Les seves famílies, des que l'any 1976 l'antiga colònia del Sàhara va ser militarment ocupada per Marroc i Mauritània, varen refugiar-se a Tindouf, zona hiperàrida de la Hamada argelina en condicions climàtiques hostils, sense cap possibilitat econòmica de desenvolupament i amb una dependència absoluta de l'ajuda internacional proporcionada per l'ONU i algunes ONG. És sabut que els darrers anys l'ajuda alimentària ha disminuït i s'han accentuat les mancances alimentàries, sanitàries i educatives fins a extrems alarmants.

La caiguda del mur l'any 1989 va tenir conseqüències dramàtiques per aquesta població, que rebia una ajuda important, especialment en el camp educatiu, de l'antiga URSS i de la República de Cuba.

Els infants nascuts als campaments són el sector de la població més perjudicat. No coneixen altra realitat que l'exili i les seves expectatives de futur són desesperançadores.

Cada any, l'Associació d'Amics del Poble Saharià organitza el projecte **Vacances en Pau**, pel qual entre 100 i 200 infants dels campaments del Sàhara Occidental passen l'estiu acollits per famílies de les Illes Balears. Algunes vegades, quan s'integren al nou àmbit familiar es creen lligams afectius de gran intensitat entre l'infant i la família acollidora, que es proposa ajudar-lo a millorar les seves expectatives de futur, oferint-li la possibilitat de perllongar l'acolliment mentre durin els seus estudis. La família sahariana accepta la proposta o la demana per iniciativa pròpia, coneixedora de la importància que té pels seus fills accedir a una educació de qualitat i en condicions de vida adequades, impossibles de tenir als campaments.

I per això ha nascut l'Associació **Esco-**

la en Pau, a iniciativa d'un grup de famílies disposades a dur a terme aquests acolliments, en el marc del projecte **Madrassa**, que garanteixi els drets dels infants, especialment en referència a conservar la seva identitat cultural i els seus lligams familiars, que doni suport a infants i a famílies acollidores en els problemes que puguin sorgir de la convivència, i que fomenti les relacions entre el grup d'infants acollits, les famílies balears i saharianes, i els altres saharisans que ocasionalment viuen a les nostres Illes.

L'any 2002 algunes famílies mallorquines acolliren desinteressadament 22 d'aquests nins i nines de 8 a 13 anys (en proporció del 50%, per evitar discriminacions per raó de gènere) per tal que puguin completar l'ensenyament obligatori, i amb vocació de continuïtat cap a estudis universitaris i/o professionals. Infants i famílies compten amb un mediador intercultural saharià designat per les autoritats del Polisari, que actua com a coordinador del grup i fa classes de llengua i de cultura àrab als infants. Una comissió de seguiment amb representació de l'associació *Escola en Pau*, les famílies acollidores, les conselleries d'Educació i Cultura i de Benestar Social, les entitats col·laboradores, una psicòloga i una treballadora social controlen l'evolució del projecte.

Escola en Pau organitza el retorn dels infants als campaments, cada estiu, perquè passin el màxim de temps possible amb les seves famílies biològiques. L'associació vetlla perquè els infants no pateixin desarrelament ni pèrdua d'identitat cultural, fomenta les relacions d'amistat entre les famílies acollidores i afavoreix l'agermanament

de famílies acollidores amb famílies saharianes.

Es tracta d'ajudar els infants, les seves famílies i el Poble Saharià que necessita professionals ben formats per construir el seu futur.

El projecte també pretén oferir a la població de les Illes Balears un model harmònic de convivència intercultural en els àmbits familiar, escolar i social, fonamentat en la tolerància, el respecte i el coneixement de l'altre, és a dir, ofereix un caire de sensibilització amb voluntat de neutralitzar les tendències xenòfobes establertes en alguns sectors de la nostra societat.

Professor i alumnat durant una classe d'àrab.

TOT UN CAMÍ

Escola Nova

Ben petits ja vénen a la nostra escola; arriben emocionats, contents, amb ganes, alguns plorant (no saben què els passarà), entusiasmats, disposats a tot: a jugar, a gaudir de les lletres, a conèixer noves llengües, a pegar bots, a compartir...

Tenen un llarg camí per recórrer des dels 3 anys fins als 14.

I en les seves passes tots els mestres i les mestres estam disposats a fer-los costat, no només en l'aspecte acadèmic sinó també en l'aspecte

personal. I encara que a vegades ensopeguem amb alguna pedra, com que comptam amb la bona predisposició i disponibilitat de les famílies creim que quan arriben a la fi del camí ha valgut la pena l'esforç de tothom.

CONEIXEM EL NOSTRE ENTORN

Claustre de professors Col·legi Verge de Montis-ion

Una de les línies que vol seguir el nostre col·legi és acostar els alumnes al seu entorn. Per aquest motiu, des de fa uns anys, en el primer trimestre del curs és costum realitzar una sortida escolar amb bicicleta per visitar possessions, descobrir camins i indrets curiosos del nostre terme.

Enguany l'itinerari s'ha dirigit cap a la zona nord-oest de Porreres. Seguint la carretera de Lluçmajor, ben aviat ens trobam amb un senyal que ens indica el camí de Son Valls, un topònim que serveix per a designar tot un conjunt de possessions que provenen de l'antiga alqueria islàmica de Benifet o Binifet: Son Valls d'en Matevet, Son Valls d'en Ferrando, Son Valls d'en Sastre,...

Pedalejant, ens van acompanyant comellars, turonets, boscos extensos, marjades molt ben construïdes, cases rehabilitades per estrangers que han descobert l'encant de la nostra illa i que ben aviat s'han preocupat de marcar el seu territori amb murs i barreres.

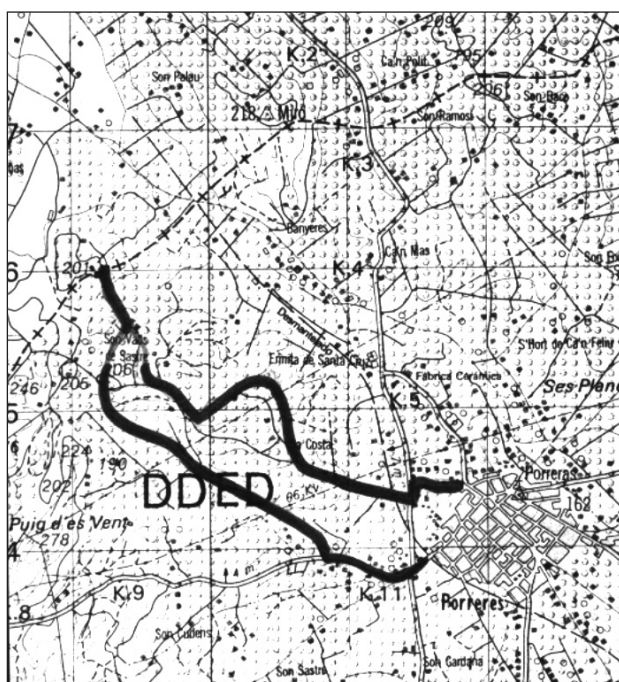
Acaba el camí d'asfalt i a mà esquerra apareixen unes cases de possessió, que deixen entreveure el pas del temps i els canvis econòmics i socials que ha experimentat el camp arreu de Mallorca. És la finca de Son Valls d'en Sastre (abans coneguda com a Son Valls des Serral), una casa amb un molí,

una era, els sestadors per al ramat d'ovelles, instal·lacions que eren necessàries per a les feines de la pagesia d'abans i que ara s'han anat deteriorant per manca de rendibilitat econòmica. La garriga ocupa una extensió important d'aquesta possessió.

Un camí sense sortida ens porta fins als Pouassos. Tornam enrere i després de dinar... una altra vegada aventura. Ens endinsam per un caminó apte només per a bicicletes o per a la gent que li agrada caminar i disfrutar de la natura. La bellesa del lloc compensa qualsevol contrarietat.

Son Jorbo, Sa Costa i una vista impressionant de Porreres s'obri davant els nostres ulls. La pendent ens ajuda a arribar ben aviat fins al camí de Marina. Una aturada al Parc de n'Herreveta i l'objectiu complet: hem aconseguit que els nostres alumnes coneguin un altre indret del nostre terme.

Carrer d'en Sala, 7
07260 PORRERES

Tel. 971 16 83 13

BILINGÜISME A LA TELEVISIÓ

Agustina Ferrer Ferrà - Aina Sorell Rueda

El fet que convivim en una mateixa comunitat dues llengües diferents però en igualtat de condicions, els sociolingüistes l'anomenen bilingüisme. Realment creim que és una utopia; la teoria és perfecta, però impossible de dur a la pràctica, sempre n'hi haurà una de majoritària i una de minoritzada per aquesta; sobretot quan des del govern, en el nostre cas, no es fa res més que seguir minoritzant aquesta llengua, que a més és la pròpia de la nostra comunitat, el català.

L'estratègia de les modalitats, del bilingüisme i de la lliure elecció de llengua d'aprenentatge de la lectura i l'escriptura que promou el nostre govern, no pretén defensar aquests conceptes, ben al contrari, pretén mantenir l'hegemonia de la llengua i la cultura dominant i desqualificar cada vegada més la llengua i cultura minoritzada i que, en el nostre cas, és la nostra, la catalana.

Un clar exemple és el que ha fet l'executiu conservador de Jaume Matas. El mes de setembre de l'any passat, el conseller de turisme, Joan Flaquer, anuncià la reordenació de freqüències televisives que havia aprovat el

govern. El govern balear condemnà així TV3 a ser, a les Balears, una televisió sense influència social i de consum reduït a una minoria. L'operació és tan bèstia i tan impresentable que l'han de cobrir amb una suposada necessitat tècnica. Però en realitat amaga una jugada ideològica intel·ligent: arraconar la televisió catalana tant com es pugui perquè acabi per no tenir cap possibilitat de ser instrument d'influència social.

El que faran els nostres polítics del govern conservador, perquè ja és un fet, és suprimir la cobertura de Televisió de Catalunya (TV3, Canal 33 i K3) a Balears per posar-hi IB3 TV, el nou canal autonòmic balear. TV3 representa per als illencs una finestra a una televisió de qualitat, plural i en català, que indubtablement ha estat una eina fonamental per mantenir no només l'ús social de la llengua, sinó la consciència nacional i el sentiment de pertinença a una comunitat, a un grup, que ara serà substituïda per una televisió que no sabem si serà de qualitat, però sí que sabem que serà "bilingüe".

El Govern amb aquesta operació se situa enfora de la llei, concretament

de la Llei de Normalització que, entre d'altres imperatius, estableix que el Govern ha de facilitar als ciutadans la recepció de les emissions de televisió en llengua catalana. Ocupar les freqüències no és precisament facilitar. Podem recordar aquí també el tancament de Somràdio, com a única emissora pròpiament de les Illes que emetia en un català prou correcte. I podríem enumerar moltes més maniobres del PP en contra de la nostra llengua i la seva normalització, com han fet sempre.

Mai entendrem perquè el govern del PP té aquesta necessitat d'ofegament de la llengua catalana i cultura en general. La diversitat fa riquesa! I perquè els altres grups polítics, sobretot alguns de nacionalistes, no fan res per aturar tots aquests atacs i senzillament s'ho miren? Són ells i les institucions, els que, des del seu lloc, han de cridar a favor d'allò que diuen estimar i que han de moure la societat per a que reaccionï en contra de tots aquests maltractaments a la nostra cultura. De la conservació de la cultura depèn la supervivència d'un poble. No deixem que ens neuguin la nostra identitat.

JOAN MARTORELL I ADROVER

Caterina Gornals Miralles

Joan Martorell i Adrover va néixer l'any 1976 a Porreres. Ha format part de la Banda de Música de la vila com a percussionista, als 15 anys la va dirigir per primer cop, als 18 anys va ser nomenat subdirector i als 20 anys va ser el director des del mes de maig de 1996 fins al febrer de 1997. Tornà a agafar la direcció de la Filharmònica a mitjans de 1998 i encara ara ocupa aquest càrrec.

Ha col·laborat i col·labora amb diverses bandes de música d'arreu de Mallorca i amb diferents formacions de molts diversos estils musicals. Com a compositor ha guanyat diversos premis, com per exemple el I premi al millor compositor de música jove contemporània de les Illes Balears Art Jove 1997 i el II premi del concurs de nades de Porto Cristo 2000. Compta amb més de 90 composicions.

Com i per què t'iniciaries en el món de la música?

Me vaig iniciar al món de la música d'una manera molt peculiar. El meu pare sempre havia estat un amant de la música. La música clàssica omplia cada racó de la nostra casa, del cotxe, i de qualsevol altre espai on hi fos ell. Això va fer que des de molt petit sentís una especial estimació per la música i va esdevenir com una part de mi. Més endavant ell va fer servir una "tàctica" molt intel·ligent per engrescar-me: va comprar un piano i el va posar a casa. Jo encuriós per tots els sons que aquell "moble" podia treure m'hi vaig interessar. El meu pare treia petites melodies d'òrda i un dia que va veure que ja estava molt engrescat me va demanar "t'agradaria saber tocar aquest piano?". I així ja m'hi va tenir ben enganxat... I fins ara!

Amb quines formacions musicals has tocat i amb quines toques actualment?

Bé, tocat per sort he tocat amb moltes: bandes, orquestres, grups de jazz, de folk... Puc dir que he tocat amb quasi totes les bandes de música de Mallorca, la Federació de Bandes de Música de les Illes Balears, en diferents grups de percussió, amb els joves de la banda vàrem fer dues orquestrines quan érem molt joves, i després he format part del grup de jazz "Aujazz band" integrat per porrerencs, "Pla Forana", "Cap on nam", i ara estic presentant un projecte personal de composicions pròpies arreu de Mallorca.

Què implica ser el director de la Filharmònica Porrerenca?

Implica una gran responsabilitat. En primer lloc hem de pensar que la Filharmònica de Porreres ha estat sempre un referent dins el món de les bandes a les Illes Balears. Encara ara quan anam a algun poble de Mallorca i deim d'on som ens diuen "sa millor banda de Mallorca", supòs que per tot el que va ser la nostra entitat durant el segle XX. Per jo és un honor haver sortit de la seva cantera de músics i ara poder-la dirigir.

A nivell musical implica moltes hores d'estudi, moltes hores de cercar repertori, de preparar concerts, d'assaigs... Però tot compensa amb la satisfacció de la feina ben feta i de veure les cares d'orgull dels músics després d'haver fet un bon concert. Ells són els veritables protagonistes de la banda i als qui he d'agrair el seu esforç i dedicació.

Quins instruments toques?

Vaig estudiar piano i percussió a l'Escola de Música de Porreres i després al Conservatori de les Illes Balears.

Quina ha estat la teva relació amb l'educació musical fins ara?

Des de molt jove vaig començar a donar classes de percussió a l'Escola de Música de Montuiri. Després vaig accedir com a professor de piano a una acadèmia de Palma anomenada Pro-Art música que tenia més de 400 alumnes de piano. Uns anys després vaig ser el director d'aquesta acadèmia i el seu compositor.

Avui en dia segueix fent classes particulars de piano i faig una feina de recerca de noves formes d'ensenyament per a l'educació musical. Això m'ha duit fins a Barcelona a fer de professor d'Informàtica Musical per a professors de música de primària a l'STAGE 2004 amb professors d'arreu del món i que, si tot va bé, l'any que ve ja m'han demanat que hi torni a fer classes.

La teva trajectòria de compositor ha estat reconeguda amb diversos premis. Quina composició o composicions et fa sentir més orgullós i per què?

Me sap greu no poder contestar a aquesta pregunta, seria com demanar a un pare o a una mare quin dels seus fills

li agrada més o n'està més orgullós. Jo crec que totes les que he fet han sortit d'un moment únic, especial, i per tant tenen el seu valor per jo. Ara, puc dir que n'hi ha algunes que avui en dia m'agrada més tocar que altres. Imagin que és com tot, amb el pas del temps les que perduren són les que més t'agraden.

Per contestar-te un poquet més te'n diré unes quantes: Conte d'un mil·leni, Un esquitx de memòria, "El Encuentro", Bona nit, De dos en dos ... i altres. Com t'he dit abans cada una té el seu encant i el seu moment a nivell afectiu.

Darrerament has tret un cd en solitari. Què ha suposat per a tu l'edició d'aquest cd?

He de dir que encara no s'ha editat. El cd està gravat des del mes de març d'enguany.

Per a la gent que no sap com va anar el procés te puc dir que és un cd que conté 12 composicions que he anat tocant als diferents concerts que he fet. Vaig gravar-lo entre Mallorca i Buenos Aires (Argentina). El procés va anar de la següent manera. A Mallorca vaig gravar tots els instruments manco el piano i el baix amb els músics que normalment m'acompanyen als concerts: Toni Miranda, Quim Gironell, Bernat Cabot ... i dos porrerencs: Joan Taberner i en Bernat Xavier Xamena, i després vaig anar amb tot això a Buenos Aires (Argentina) a l'estudi d'en Lito Vitale a acabar de gravar tots els pianos amb el seu piano de cua i el baix que el va gravar en Marcelo Torres, un dels millors baixistes d'Argentina. Allà després de gravar-ho el vàrem mesclar i vàrem fer el que es diu el "master" per poder dur a fàbrica i fer l'edició.

Ara estic amb les discogràfiques per arribar a un acord i editar-lo quan abans millor perquè el pugueu trobar a qualsevol tenda. Esper que sigui aviat!

Tens prevista alguna actuació per aquest hivern?

Fa poc en vaig fer una a Selva, després dia 19 de novembre a Felanitx, i ara per ara estic immers amb l'edició del cd i fins que no surti no crec que en faci més per aprofitar la presentació.

Ens explicaries alguna anècdota o fet curiós que t'hagi ocorregut en alguna actuació?

Algunes vegades dirigint la banda se m'ha escapat la "batuta" i per poc no he tret un ull a les flautes que ara ja acostumen a posar-se una mica més enfora o s'han posat ulleres per protegir-se una miqueta de mi.

Afegiries alguna cosa a l'entrevista?

Només animar als joves porrerencs que si se senten atrets per la música que s'hi acostin, que és una de les formes més bones que hi ha per obrir la ment. Sigui del tipus que sigui la música sempre serà música i cada un ha de trobar l'estil que li transmeti més sensacions.

I després dir que qui vulgui saber més coses o escoltar alguna de les coses que he fet pot visitar la meua web: www.joanmartorell.com

Gràcies per tot.

Esport - SABATES

Ballester Melià

C/. L'Almoina, 19
07260 PORRERES

Tel. 971 16 82 76
Tel. Part. 971 64 74 21

RAFEL FIGUERA: VULL SABER

Maria Antònia Bauçà - Maria dels Àngels Domínguez - Caterina Puigròs

En Rafel Figuera va néixer fa 22 anys a Porreres, en un lloc molt conegut per tots, Sa Volta. Va estudiar fins a quart d'E.S.O. i, després, va fer un mòdul de jardineria.

Acabats els seus estudis va decidir posar-se a fer feina, però quan fa haver passat un any i mig li va pegar la curolla d'aprendre més coses. Per això, va engrescar-se a fer el batxiller nocturn. A més, la seva feina li permetia adequar els horaris. Si no ho sabeu, en Rafel fa de pagès a Sa Volta.

Ell afirma que no sap si estudiarà alguna carrera, però que per ara es mou per les ganes de saber. Per tant, el seu objectiu, en aquests moments, és acabar el batxiller i aprovar la selectivitat. Tot i així, si hagués de fer alguna carrera, triaria enginyeria agrícola.

El dia a dia d'en Rafel

M'aixec cada dia a les 7.30 per començar a fer feina a les 8. Beren d'un bon tassó de cola-cao amb galetes. Faig feina fins a la una i me'n vaig a dinar, tanta sort de ma mare que ens té el dinar damunt la taula! Després faig la migdiada, mir el telenotícies i em

dutx per anar a classe. A partir d'aquest moment comença la festa, perquè ja he acabat la feina i vaig a classe de molt bon gust. Començ les classes a les 17.30 i les acab a les 22.30, encara que mir d'acabar-les abans.

Quan arrib a ca nostra, menj un poc de pa amb oli o un tassó de llet, qual-sevol cosa. Me'n vaig a dormir tard, perquè mir un poc la televisió o faig un poc de feina de l'escola.

Els estudis

Ara faig el tercer bloc del batxiller nocturn. Aquest batxiller és fa en tres cursos perquè fas menys hores cada dia que al diürn. Durant el primer any fas les assignatures de primer de batxiller, menys les de la teva modalitat, al meu cas el científic, que les fas al segon any juntament amb les comunes de segon, i després, al tercer any, fas les específiques del teu batxiller. Jo faig química, física, matemàtiques, biologia i història d'Espanya (aquesta sí que és comuna a tots els batxillers).

Una porta oberta al món

M'agrada molt anar a classe i jo diria als al·lots joves que no deixin d'estu-

diar, per moltes coses. Una, és que tens l'oportunitat de triar una feina que t'agrada i, l'altra, és que s'obrin moltes portes, com puguin ser noves amistats, sopars... Per a mi, posar-me davant els llibres o agafar cotxe cap a Manacor, després d'haver fet feina, no és cap sacrifici perquè s'obri un món diferent.

Amb poques paraules

Un color: vermell.

Un llibre: *Sara i Jeremies* de Sebastià Alzamora.

Una pel·lícula: Braveheart.

Una virtut: escoltar.

Un defecte: en tenc molts, no sabria quin dir-te.

Un país: els Països Catalans.

Un somni: vaig somiar que queia, queia, queia i em vaig despertar que no acabava de caure. M'agradaria saber on queia.

Una decepció: personals, confies amb algú i et decep.

Unes festes: Sant Roc.

Una beguda: vodka amb llimonada, Finlàndia si pot ser.

Un menjar: frit.

Un personatge: Sandra Bullock.

Una debilitat: les dones.

Una olor: la dels matins quan vaig a caçar.

Una roba: masculina, uns texans; i femenina, un vestit curt i, sobretot, sabates planes.

VIOLENCIA PSICOLÒGICA

**“Si et diuen que no serveixes per res, et marca per a tota la vida i més.
No et serveixen uns quants dies per curar-te, sinó anys”**

Laura Nicolau Viedma

La violència domèstica és un dels problemes que ocupa moltes pàgines dels diaris i molts minuts de la informació audiovisual. I no em refereixo al fet que un dia, sense pensar-ho i deixant-se endur per les malvades intencions, un home pegui a la seva dona una galdada, o a l'inrevés. Quan escric aquesta frase amb delicadesa, em refereixo a les dones i homes que cada dia pateixen una situació molt crítica a casa seva.

No hi ha només un tipus de maltractament, sinó que n'hi ha dos. El més típic és el maltractament físic, però aquest en part no és el pitjor. Tots sabem que no ho passes bé, ja que tampoc no pots anar-te'n pel carrer amb un ull blau, perquè quan la gent et pregunta què és el que t'ha passat, no pots dir-li res més que una innocent i “pietosa” mentida, amagant totes les teves pors del teu home o dona.

Per altra banda, també n'hi ha un altre, i, en part, el pitjor: el maltractament psicològic. A aquest ningú el nota si no l'expresses. I, si és així, ningú pot ajudar-te. No hi ha tanta gent que pateix aquesta situació violenta. Però estar tancat en una habitació de vuit metres quadrats durant unes hores mentre la teva dona, o també germana o qui sap qui, t'està dient que no serveixes per res, et marca per a tota la vida i més. No et serveixen uns quants dies per curar-te, sinó anys.

A aquestes altures, encara pareix que l'home és més superior a la dona, i que una dona no pot pegar el seu home. Es veu menys aquest fet, però no és impossible, ja que també hi ha homes innocents.

Últimament, pels telenotícies, es veuen molts de casos d'aquesta mena. Sobretot sembla que, fins i tot, s'ha posat “de moda” cremar la casa amb la

família dins. Qui fa aquestes “maldats” no té escrúpols! No s'han de tenir emocions ni sentiments per veure com la teva gent “estimada” i els teus objectes que has anat aconseguint a base de treballar dur és van perdent a poc a poc.

En els primers cinc mesos d'enguany ja hi havia hagut vint dones assassinades pels seus homes i estimats. Quantes n'hi haurà en acabar aquest any que arriba al seu fi? Si en uns quants anys s'han multiplicat per dos, com haurem de viure d'aquí a vint anys? A més, el pitjor de tot és que qui et maltracta és l'home o dona que estimes, la persona amb qui, un dia vas decidir compartir la vida, l'eternitat, i tot amb ell o ella. Per això, hem d'ajudar aquestes persones que són violentament maltractades. I ajudar-les a dur una vida millor, més digna i més tranquil·la, ja que elles no en tenen la culpa de res.

LLUM DE XARXA

<http://www.totmallorca.net/gloses>
GLOSES BILINGÜES

Qui és que diu que això de cantar gloses és cosa del passat? A veure si els nostres padrins i padrines seran més crítics que el jovent. La xarxa a vegades ens il·lumina, si no vos ho creis, aquí teniu aquestes gloses que ens han arribat.

Au venga joves, ja les podeu aprendre a cantar per Sant Antoni, devora un bon foc i un bon ximbomber (o ximbombera). Seran d'actualitat i no quedareu enrere.

A França parlen francès i a Castella, castellà; a Portugal, portuguès, i a ca nostra, català.

En Matas ens vol tapar d'asfalt i ciment la terra talment com vol enterrar la llengua que aquí se xerra.

Una llengua que se perd ha de menester més vida, no la tele dirigida de na Maria Umbert.

La llengua no moriria si la parlàssim arreu. Si n'hi ha que no en sabeu començau dient: "Bon dia!"

A Mallorca, els d'en Zaplana no fan igual que a Alacant, reconeixen catalana la llengua que estan matant.

En Fiol fa passar gana a tots els mestres d'escola i la llengua catalana vol mudar per l'espanyola.

Cada cosa té el seu nom així com el deim aquí. La llengua l'entén tothom si tothom la fa servir.

Llengua fermada a la terra de Salses a Guardamar, no moriràs si te xerra tothom qui te sap parlar.

REFLEXOTERÀPIA PODAL. QUALITAT DE VIDA

Ganda Salom Orell

Reflexoterapeuta, titulada per l'escola Hanne Marquardt d' Alemanya.

Què és la reflexoteràpia podal?

Teràpia que es fa en els peus, com bé diu la paraula *podal*, que és on tenim tot l'organisme reflectit. És una teràpia psicoemocional, física i energètica, que abraça qualsevol malaltia, sigui psíquica, emocional, física o energètica, es dona a conèixer a partir de vells coneixements populars, de llavors ençà i amb els anys es desenvolupa fins a convertir-se en una teràpia específica i exactament desenvolupada.

Actualment hi ha estudis científics que demostren l'eficàcia d'aquesta teràpia. Per exemple, a hospitals de Catalunya se n'han fet uns, en concret, en pacients que necessiten diàlisi, s'ha pogut comprovar una milloria més important en els pacients que feien reflexoteràpia podal, respecte dels que prenien la medicació habitual.

La milloria es nota, entre d'altres, en els símptomes de la malaltia, i millora, també, la seva autoestima. Expressant-ho amb frases com: em sent diferent, és com si no *estàs malalt*, etc. Conclusió: a través de la reflexoteràpia podal aconseguim una millor qualitat de vida de forma natural.

S'ha de dir que no es tracta d'un *massatge podal*, perquè a més de produir una irrigació local a causa del massatge, posseeix la capacitat de sanar i/o millorar totes les funcions orgàniques del pacient.

Com s'ha expressat abans, tots els òrgans i tot el nostre cos estan reflectits en els peus, el terapeuta incideix a les zones reflexes sols amb les seves mans, sense utilitzar aparells ni altres

estrís. D'aquesta forma, el terapeuta cerca les zones doloroses del peu, per descobrir les causes de la malaltia i començar a millorar la patologia.

L'objectiu d'aquesta teràpia és ordenar i harmonitzar els punts en què l'energia es troba alterada.

L'estat de salut dels òrgans es pot esbrinar mitjançant una exploració visual dels peus o duent a terme una completa exploració tàctil. Un peu sa, quan se sotmet a la reflexoteràpia podal no fa mal, té un color saludable, és flexible, no està ni massa calent, ni massa fred. Si torna fred, inflexible, o té fongs, dureses, callositats, estries, fa mal olor etc., ens adverteix que alguna cosa no funciona dins el nostre organisme.

Hem de tenir cura dels peus, els hem de dur nets de dureses, callositats, fongs, pells mortes, infeccions, ungles ben talladetes... convé anar al podòleg anual o semestralment.

L'aplicació de la reflexoteràpia podal.

Amb aquest exemple tedrem molt clar si cal fer reflexoteràpia podal. Si tenim cotxe el duim al mecànic a fer-li una revisió i si cal, li canviem l'oli, les bugies, revisam els frens, etc. Idò el mateix hem de fer amb el nostre cos, totes les persones hauríem d'anar a fer un tractament de reflexoteràpia podal, no cal estar malalt, aquesta teràpia és una teràpia de prevenció, el que es diu posar-se les piles per afrontar el dia a dia, ens prevé de malalties, el nostre sistema immunològic estarà bé, fort, així evitam que factors externs ens perjudiquin i ens amoïnin la vida.

Per prevenir malalties, tenir una millor relació amb nosaltres mateixos i més qualitat de vida, podem recórrer a la reflexoteràpia podal, per guarir-nos de malestares físics, psíquics, emocionals o energètics podem recórrer, també, a la reflexoteràpia podal, sense deixar de consultar el metge. Quant a les malalties agudes o d'urgències, com per exemple un atac de migranya, de pànic o d'ansietat, lumbàlgia, un atac d'asma, mal d'orella o queixal, dolors forts reumàtics... tot allò que solem anar a urgències, sempre que no necessiti una intervenció o sigui alguna cosa de vida o mort, podem recórrer a la reflexoteràpia podal, amb resultats excel·lents.

Vull destacar l'eficàcia de la reflexoteràpia podal aplicada als nadons, nins, i embarassades. Per a mi, personalment, és un plaer fer aquest tractament en els més petits de la casa, per ells no és gens dolorós i són uns moments de delícia, són molt agraits i el resultat és molt, molt ràpid.

Quant a les embarassades, els ajuda amb les molèsties típiques de la gestació, aporta un part harmoniós perquè el tractament ajuda a dilatar a fi de gaudir en el moment del part, quan es presenten problemes, aquesta tècnica ajuda tant a la mare com a l'infant. Es recomana fer reflexoteràpia podal a partir del tercer o quart mes, i encara que sigui un poc més tard també s'obtenen bons resultats.

Com es fa un tractament de reflexoteràpia podal?

En primer lloc s'ha de fer l'estudi de tot l'organisme, la primera vegada és un poc dolorós, però gràcies a aquesta molèstia se sap el que li està passant a l'organisme i el que funciona malament. El dolor no és insuportable, és momentani i alguns ni tan sols el noten.

Quan es té l'estudi, el pacient realitza uns minuts de relaxació, que dona benestar a fi de trobar-se molt a gust, alguna gent expressa que sembla que pesa menys, que s'ha desinflat, que té la sensació de surar, que mai s'ha relaxat tant.... Amb l'estudi de la primera visita ja es nota millorança, més tranquil·litat, més relaxació, el mal d'abans ja no és tan gros, i a partir d'aquí tot va millorant.

Després d'aquesta primera visita se sap quines zones del cos s'han de treballar i després de quinze dies o un mes es fa una segona intervenció, actuant segons els resultats de l'estudi, la teràpia té una durada determinada segons les

característiques de cada pacient i les intervencions es realitzen quinzenals o mensuals segons la patologia i l'evolució de cada persona.

La reflexoteràpia podal sovint es completa amb una medicació anomenada fitoterapèutica, flors de Bach, oligoelements i PNL.

L'alimentació és molt important, per això donam pautes concretes per tenir bona salut. Si a un cotxe *diesel* li posam *súper 95*, el cotxe no marxarà, idè amb el cos passa el mateix, si no ens alimentam correctament és impossible fer les tasques diàries, entre altres coses, per això insistim amb l'alimentació i com a recompensa podem perdre els quilos que tant ens molesten.

PLANTES MEDICINALS

PASSIFLORA

(pasiflora incarta)

La passiflora és una planta enfiladissa, de la família de las passifloràcies. Originària del Brasil. S'utilitzen les seves flors i els seus pètals per a fer medicaments.

Propietats i indicacions:

Principalment serveix pel sistema nerviós i l'aparell locomotor. És un gran sedant, antiespasmòdic que no atordeix, ni tampoc crea addiccions.

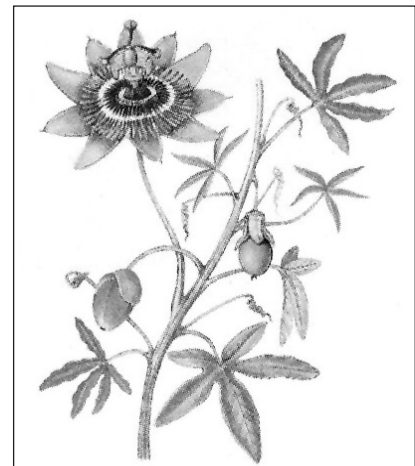
S'utilitza per l'insomni, per calmar els nervis, l'ansietat, l'histerisme i per a la relaxació. Associada a l'espiga blanca o alba sol donar molt bons resultats en el sistema nerviós i a les taquicàrdies.

També es pot utilitzar per les hemorroides i les cremades: bullim la planta a manera d'infusió i, quan està tèbia o freda, l'aplicam directament sobre les hemorroides.

Podem trobar la planta als herbolaris i farmàcies, però alerta a les marques, perquè en el mercat n'hi ha moltes i convé assegurar-nos que sigui una que ens serveixi una planta de bona qualitat. Aquesta planta es troba en el mercat presentada en diferents formats: càpsules, xarops, extractes, comprimits o seca.

Contraindicacions:

No es prescriu cap contraindicació, però en el cas d'embaràs, lactància o hipersensibilitat s'ha de tenir cura en la

dosificació. Pels nins és excel·lent però cal donar-los-en una dosi menor.

Les plantes medicinals són una medicació i convé, sempre, que un especialista ens assessori sobre la conveniència de la utilització, en la dosificació i en faci un seguiment.

En aquest número volem encetar una nova secció al Llum d'oli, a fi de continuar amb la renovació de la revista, i dedicar-bi espais monogràfics que hem introduït a partir de noves incorporacions dins el consell de redacció. A aquestes noves seccions els hem anomenades com a Llums: Llum de viatges, Llum jove, Llum verd, Llum de llibres, etc. I ara us presentam Llum de l'art.

L'espai Llum de l'art pretén donar a conèixer persones porrerenques o relacionades amb el nostre poble que tenguin vena artística i que es moguin dins el món de la creació i la interpretació: pintura, escultura, modelatge, dramatització, produccions literàries, música...

MERCÈ BUSQUETS I PÉREZ I EL SEU LLUM DE L'ART: L'ESCULTURA I EL MODELATGE

Caterina Oliver Riera

Na Mercè, jove menorquina, fa un grapat d'anys que viu en el nostre poble, coneguda pel seu esperit de voluntariat dins el *Club d'esplai de Porreres*, el GOB i en actes festius que se celebren a la vila, per la seva afeció a la música i per diverses feines que ha desenvolupat (madona de la botiga *Fades* i cambrera de *Sa Fonda*) a fi d'ajudar la seva família a pagar el seus estudis.

Na Mercè amb només 23 anys ja ha viscut bastants de canvis. Va néixer a Maó, a la llar d'una família benestant, però a causa del trasllat de la feina del seu pare, a l'any i mig va venir a viure a Mallorca. Els seus pares s'establiren al Vivero (Ciutat) i després d'uns anys a Ciutat va anar a viure a Montuïri amb la seva mare quan tenia 10 anys. Hi va viure vuit anys que foren decisius, els del pas de la infància a l'adolescència. Acabada d'entrar dins la joventut es traslladen a viure a Porreres en un moment en què la seva família havia canviat per complet, tenia dues germanetes, fruit de la nova parella de la seva mare.

A nivell acadèmic s'ha format en el col·legi de Sant Pere de Ciutat, al CP Joan Mas i Verd de Montuïri, a l'IES de Lluçmajor i a l'escola d'Arts i Oficis de Ciutat, on cursà el batxillerat artístic i

Na Mercè en el seu taller.

un mòdul de grau superior de ceràmica. A més a més ha fet cursos de monitora de temps lliure, de solfeig, de guitarra, de teatre i actualment estudia Belles Arts a la universitat politècnica de València.

Segons ens comenta ella, *el fet d' itinerar d'un lloc a l'altre m'ha permès conèixer molta gent. Encara que mai bagi pogut consolidar un grup estable, m' ha afavorit molt en el fet de ser un persona oberta i sense por als canvis. M'adapt fàcilment a les coses noves, no faig molts de plans de futur i això em deixa viure intensament el present.*

Per altra banda, diu: *sempre he tingut un lligam afectiu fort amb la meua mare, que m'ha suposat, dins la manca d'estabilitat d'ubicació, una forta estabilitat emocional i molta seguretat.*

Na Mercè malgrat la seva joventut ha fet un caramull de coses extres en el món laboral, cultural, de voluntariat... que a vegades altra gent no fa en tota la seva vida. Cal destacar actuacions teatrals amb la companyia Rebrot, ha fet d'ajudant de direcció teatral, ha cantant amb diferents grups musicals, ha treballat a l'hospital de Son Llàtzer ... *M'agrada fer les coses per l'altra gent i fer-los la vida agradable.*

I concretant en el món del modelatge i l'escultura, el que ha fet és moltes peces de ceràmica com a exercici acadèmic a fi d'adquirir tècniques, per després passar a fer-ne d'altres que li permeten crear el seu propi estil.

Es decanta per imitar el que l'envolta, projectant a la vegada els seus sentiments. La natura i la prehistòria són la seva principal font d'inspiració i de projecció de vivències i emocions; aquests dos elements es veuen en tota la seva obra.

El que m'agrada del fang és que vaig fent sense cap objectiu i a poc a poc te n'adones que el que crees són reflexos del teu propi "jo". El fang és com un psicòleg, em sorprèn molt, em deix fer i em deix dur i després ell et torna la resposta amb una producció que en un principi no m'be plantejat.

A més el fang sempre et dona sorpreses, quan enformes una peça i quan la treus a vegades no la reconeixes, per això cal tenir molt esment a moltes variants, els colors, les temperatures, les textures, les formes...

I per acabar hem demanat a na Mercè, si malgrat el que ens ha explicat, té plans futur:

En un futur immediat, he decidit continuar dins el món de l'art amb la carrera de Belles Arts. M'agrada molt la res-

Uns prestatges amb peces fetes per na Mercè

tauració i dins aquesta llicenciatura tenc l'oportunitat de provar-ho. Si no em convenç aquest aspecte, amb els estudis d'Art tenc molts d'altres camins que no descarto i que també m'atreuen. Ara per ara ja em podria dedicar a la ceràmica, dins del món de la docència o dins del món de la creació, però en aquesta darrera opció hi ha massa competència i moltes gelosies. O fas coses molt novadores o molt utilitàries.

La restauració ja fa temps que em fa ganes, vaig fer ceràmica perquè havien dit que posarien aquests estudis a Palma i mentre esperava em vaig matricular a l'escola d'Arts i Oficis, passat els tres anys de tècnic superior no n'he sentit a parlar més i per això m'he hagut de desplaçar a València per continuar la meua trajectòria que m'agradaria acabar a Itàlia.

Fotografia de l'escola unitària "Colegio San José de Calasanz", situada al carrer del Sol (Porreres). Fotos Vidal, 10 d'abril de 1951.

Cedida per Antoni Barceló Barceló *des Misser*

Primera fila, drets i enfilats, d'esquerra a dreta: 1. Toni Vaquer dels Planers, 2. Bernat Boig *de son Arnat*, 3. Andreu Bisquerra, 4. Jaume i Andreu *des Ros de sa Carrera*, 5. Andreu Sorrell *Misner*, 6. Josep Boig *de son Merçada I*, 7. Jaume i Andreu *des Riguers*, 8. Miquel Barceló *Bisguerna*

Segona fila, drets, d'esquerra a dreta: 1. Joan Mestre, 2. Jaume Vidal *Moi*, 3. Gabriel Martorell *des Moí* *des Doserell*,

4. El mestre Antoni Barceló *des Misser*, 5. Guillem Gorrals *Moí d'Àigo*, 6. Guillem Rosselló *Gallisa*, 7. Guillem Sarda *Banés*, 8. Joan Melià *Fonsà*

Tercera fila, asseguts a un banc, d'esquerra a dreta: 1. Josep Fiquera *de sa Vóia*, 2. Miquel Rosselló *Gallisa*, 3. Sebastià Grimalt *de son Corbè*,

4. Bernat Nicolau *Ra*, 5. Jaume Andreu *des Riguers*, 6. Bernat Boig *de son Cota*, 7. Tomàs Gil *Mestre Gil*, 8. Miquel Pibernell *Poser*

Asseguts en terra, d'esquerra a dreta: 1. Joan Nicolau *Ra*, 2. Joan Boig *Calasanz*, 3. Miquel Mates